

SLOVENSKI NAROD

iznaja vsak dan popoldne izvzema delce in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 250 od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst a Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Balkan hoče ostati izven vojne vihere

Pomembni izjavi bolgarskega ministrskega predsednika in našega zunanjega ministra ob tretji obletnici pakta med Jugoslavijo in Bolgarijo, ki sta potrebni druga drugi — Rumunski tisk poudarja važnost bližnje konference Balkanske antante — Tudi Italija za mir med podunavskimi in balkanskimi narodi

Sofija, 24. jan. p. Ministrski predsednik in zunanji minister dr. Kiselevanov je dal glede na tretjo obletnico pakta o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo novinarjem naslednje izjavo:

Potekla so tri leta, odkar je bil v Beogradu podpisan pakt o večnem prijateljstvu in neomajnem miru med Jugoslavijo in Bolgarijo. Na ta način sta bili izraženi želja in volja dveh sosednjih balkanskih narodov, da bi živel v miru in sporazumu ter se tako počutila vzajemno okrepljena v dnevi, ko bi nastopila nevarnost. Čeprav je vsebina jugoslovnsko-bolgarskega prijateljskega pakta kratka, je vendar ogromen njen pomen, ker je ta pakt pomenil osnovno spremembo odnosov med dvema državama, ki sta nekoč prestali težke izkušnje. Z njim so se ustvarili trajni pogoji za njihov miren razvoj in napredek. Istčasno je ta pakt pomenil in še pomeni doprinos za utrditev miru na Balkanu, doprinos, ki je bil dragocen balkanskim narodom, ki jih doživljamo. Pomen pakta postaja s časom vedno večji. Razvoj prijateljskih, prirskih in zaupnih odnosov, ki so se ustvarili in utrili med jugoslovnskim in bolgarskim narodom, jima omogoča, da se posvetita miru in veri v bodočnost.

Jugoslovnski zunanji minister dr. Cincar-Marković je dal ob tej priliki bolgarskim novinarjem v Beogradu naslednje izjavo:

V teh težkih časih, ki jih Evropa preživlja, mislim z velikim zadovoljstvom na pakt večnega prijateljstva med Bolgarijo in Jugoslavijo ob priliki obletnice njegovega podpisa. Ta zgodovinski dokument ne pomeni le, da se je ustvarila popolna prirčnost v bolgarsko-jugoslovnskih odnosih, nego predstavlja tudi važen prispevek za mir na Balkanu. Kakor doslej bo tudi v bodoče ta pakt vir povoljnih rezultatov v

odnosih med obema narodoma in povsem se zanašam na to, da se bodo v njegovem okviru ustvarili med njima še vse tesnejši odnosi.

Sofija, 24. jan. AA. Večerni »Mir« prinaša uvodnik pod naslovom »Tri leta izpod peresa glavnega urednika Brzicova. Uvodnik je posvečen triletnici jugoslovnsko-bolgarskega pakta o večnem prijateljstvu in pravi med drugim:

Ce se upoštevajo nekdanji sporazumi med dvema narodoma in kadar se upoštevajo vsi zapleteni odnosi med njima, potem tri pretekla leta zares zaslužijo, da si jih zapomnimo. Zgodovinske razmere so postavile ti dve državi v položaj, da sta neobhodno potrebni druga drugi. Neodvisno od vseh dogodkov in zapletov sta se Jugoslavija in Bolgarija druga drugi zaobljubili, da bosta skupaj delovali v težavnih časih mednarodnega življenja. Pred tremi leti so bile te težave še iluzorne, danes pa njuna zaobljuba dobiva toliko večjo vrednost, ko se dve ideologiji vodita ne samo v Evropi in v svetu. Toda Jugoslavija in Bolgarija, ki sta mladi in polni moči, sta na fronti miru in prirčnosti.

Bukarešta, 24. jan. AA. Vsi rumunski listi prinašajo obširne članke o bližnji konferenci Balkanskega sporazuma in poudarjajo pomen, ki ga ima za utrditev miru nedavni sestanek med Gafencom in Cincar-Markovićem.

List »Journale« pravi, da je bil ta sestanek v zvezi z bližnjo konferenco Balkanskega sporazuma. Oba ministra sta razpravljala o novih vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu konference. Ta konferenca Balkanskega sporazuma ima izključno namen, da ustvari nove elemente za ohranitev miru in mednarodne solidarnosti v tem delu Evrope, kar pa je olajšano s podobno tendenco Italije. Balkanske države si žele miru in prospera ter so odločene, da ohranijo svojo nevtralnost.

List »Universul« meni, da ima beograjska konferenca zelo velik pomen za ohranitev miru na Balkanu in v južnovzhodni Evropi, za kar so se izjavili vsi balkanski narodi. List pravi dalje, da je Gafenco že večkrat poudaril rekoč, da je bil Balkanski sporazum ustanovljen za sodelovanje z vsemi balkanskimi narodi, ker ni niti ekskluzivne niti napadalne narave. Nato po-

udarja pomen, ki ga ima za ohranitev miru nedavno turško-bolgarsko zblizanje ter komunique o ohranitvi miru na Balkanu. »Curentul« pravi med drugim, da imajo vse štiri države balkanskega sporazuma danes najboljše stike z Italijo, ki je največja nevtralna država, in katera ima po zasedbi Albanije bitne interese za ohranitev miru v tem delu Evrope.

Italijanska sodba o pritisku na nevtralne države

Države donavske litorline in Balkana ne želijo, da bi jih zajela sedanja vojna

Rim, 24. jan. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani poroča: Churchillov govor je naletel v vseh nevtralnih državah na živahno reakcijo. Celotno angleški tisk je naglasil, da je bil ta govor slabo sprejet ter se zato trudi ublažiti, pomen izjav prvega lorda admiraltete, češ da te izjave niso izraz uradnega stališča, da se številni ljudje v Angliji strinjajo s Churchillovo izjavo in to tudi več ministrov. Argumenti, ki jih navaja tisk nevtralnih držav proti Churchillovim argumentom, so v glavnem ti:

1. Ako bi nevtralne države intervenirale, bi bila nezgodna posledica ta, da bi tudi one stopile v vojno ter postale vojno področje za vojskovanje se vesile. Tega pa nevtralne države ne želijo.

2. Anglija ni niti v najmanjšem obsegu pomagala Poljski navzlic obveznostim, ki jih je napram njej imela in navzlic garancijam, ki jih ji je dala.

3. Angleška vlada ni intervenirala v obrambo Finske ter ni prekinila zvez z državo, ki je Finsko napadla.

4. Anglija in Francija nista objavili vojne sovjetski Rusiji.

Zapadni velesili delata torej izključno v lastnem interesu, ki pa ne odgovarja idejam miru nevtralnih držav. Na Churchillov govor so posamezne države že jasno odgovorile. Belgijski tisk naglašja, da bo Belgija ohranila svojo nevtralnost. Nizozemska je isto tako odločena energično braniti svojo nevtralnost. Švedska je že odgovorila z govorom svojega predsednika vlade, norveška pa s prestolno besedo. Švica je izjavila, da želi v vsakem primeru ostati izven spopada. Kar se tiče držav donavske litorline in Balkana, obstajajo tudi tu vsi znaki, da ne želijo, da bi jih zajela sedanja vojna vihra.

Gibanje nemških čet

Na Slovaškem, v zapadni Ukrajini in po zadnjih poročilih tudi med Labo in Odro

Bratislava, 24. jan. (Havas) Čedalje bolj očitno postaja, da se zadnji čas metodično nadaljuje germanizacija slovaške vojske. Na čelo vseh slovaških polkov so bili imenovani polkovniki nemške narodnosti. Prav tako so bile slovaške graničarske čete zamenjane z nemškimi četami in sicer zaenkrat na slovaško-madžarski meji. Iz raznih virov se izve na drugi strani, da se je opazilo gibanje nemških čet v okrožjih Malak in Kutv v bližini nekdanje avstrijske meje v smeri proti severovzhodu, zlasti proti Prešovu pod Karpati.

Moskva, 24. jan. AA. (Havas) V nemških krogih v Moskvi izjavljajo, da je v zapadni Ukrajini okoli 100 nemških uradnikov, ki organizirajo selitev Nemcev iz tega kraja v domovino. Dasi so te osebe mobilizirane in v sivih uniformah, se v nemških krogih trdi, da so to civilisti in da ni nemških čet v zapadni Ukrajini.

Berlin, 24. jan. s. (Associated Press). O novi koncentraciji nemške vojske poročajo z obal Severnega in Vzhodnega morja med ustji Labe in Odra, zlasti pa pri Kielu.

Potopljen angleški rušilec

Rušilec »Exmouth« je postal žrtev mine ali torpeda — Njegova posadka izgubljena — Zopet dva nevtralna parnika žrtvi pomorske vojne

London, 24. jan. s. (Reuter) Angleška admiraliteta je ponoči objavila naslednji komunikacije: Tajnik admiralitete z obžalovanjem sporoča, da je bil rušilec kraljevske mornarice »Exmouth« potopljen po mini ali torpedu. Bati se je, da med posadko ni preživeli. Sorodniki izgubljenih mornarjev so bili obveščeni.

Rušilec »Exmouth« je imel nekaj nad 1.400 ton ter je vozil normalno posadko 175 oficirjev in mornarjev. Zgrajen je bil v Portsmouthu.

»Exmouth« je že drugi rušilec, ki ga je v teku enega tedna izgubila angleška mornarica. Ob začetku vojne je razpolagala angleška mornarica s 174 rušilci, nadaljnjih 24 pa je bilo v gradnji.

Kapitan »Exmoutha« Benson in prvi častnik ladje sta še pretekli mesec prejela odlikovanja zaradi velike spretnosti v borbi proti nemškim podmornicam.

Rušilec »Exmouth« je bil zgrajen s stroški 300.000 funtov (nad 60 milijonov dinarjev). Ko je lani kralj Jurij VI. uradno posvetil predsednika francoske republike je potoval v Francijo na »Exmouthu«.

London, 24. jan. s. (Reuter) Javljene sta zopet izrubi dveh nevtralnih ladij. V Bergenju je dospelo nekaj članov posadke norveškega parnika »Miranda« (1.600 ton), ki se je potopil v nedeljo v Severnem morju po eksploziji iz še neugotovljenega vzroka. Dva člana posadke sta bila ubita, 12 jih pogrešajo, 3 so rešeni.

Ob škotski obali je bil torpediran nor-

veški parnik »Syfold« (4400 ton) 19 članov posadke je rešenih, 5 jih še pogrešajo, pa so morda tudi rešeni.

London, 24. jan. s. (Reuter) Nemški radio je objavil imena štirih preživelih članov posadke angleških podmornic »Undine«, »Seahorse« in »Seafish«. Med njimi sta kapitan in radiotelegrafist s podmornice »Undine«.

Poljska in čsl. vojska v Franciji

Pariz, 24. jan. s. (Reuter). V svojem govoru pred poljskim parlamentom je sporočil včeraj ministrijski predsednik general Sikorski, da bo poljska vojska v Franciji kmalu odšla na fronto in da bo v kratkem štela čez sto tisoč mož. General Sikorski je izjavil, da je bil poraz poljske vojske zakrivil prejšnji poljski režim.

London, 24. jan. AA. (Reuter) Češkoslovaški narodni odbor je začel z vpisovanjem češkoslovaških prostovoljcev, ki živijo v Angliji, v češkoslovaško armado, ki je ustanovljena v Franciji. Bivši predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš je objavil proglas, v katerem naglašja, da je moralna, človeška in nacionalna dolžnost ter častna naloga Čehoslovakov v inozemstvu boriti se skupno z angleško in francosko vojsko.

Obupna borba s plameni

Novo podrobnosti o koncu italijanske ladje »Orazio« — Italijanska zahvala francoski mornarici

Genova, 24. jan. AA. Reuter. Greta Larsen iz Kodanja, ki je prispela v Genovo v pizami, ker ji je edino ta ostala od vse obleke, je izjavila dopisniku Reuterja:

Zjutraj ob štirih me je zbudilo kričanje z zgornje palube ladje. Ko sem prihitela na palubo sem videla, kako se posadka ladje obupno bori s plamenom, ki je zajel že velik del ladje. Istočasno so se ustavili stroji na ladji ter so ugasile vse luči. Posadki se je treba zahvaliti, da panika, ki je nastala v začetku, ko je bil dan signal za alarm, ni dolgo trajala. Srednji del ladje je bil kmalu vseh v plamenu. Večina potnikov je hitela k srednjemu delu ladje, dasi je tudi tu pretila nevarnost. Strašen dim, ki se je valil iz ladje nas je du-

šil. Bilo je zelo težko videti posadko, ker je bil dim zelo gost. Na koncu je Greta Larsen izjavila, da je več potnikov, katerih obleka je začela goreti, skočilo v morje.

Toulon, 24. jan. AA. (Havas) Ataše za pomorstvo italijanskega veleposlaništva v Parizu je prispel v Toulon, kjer je obiskal viceadmirala de Vina in se mu zahvalil za pomoč, ki jo je nudila francoska mornarica brodomolcem »Orazio«. Pomorski ataše je izrazil zahvalo italijanske vlade in Italije. Kapitan »Orazio« se je zahvalil pomorski prefekturi v Toulonu s sledečo brzojavko: »Prisrčno se vam zahvaljujem za pomoč, ki sta jo vaše letalstvo in vaša mornarica izkazali o priliki reševanja brodomolcev.«

Francoski odgovor Ameriki

Pariz, 24. jan. s. (Reuter) Sedaj je tudi francoska vlada odgovorila na sklep pnamanske konference o določitvi nevtralnosti. Enako kakor angleška vlada ugotavlja tudi francoska, da si pridržuje pravico izvrševati protinapade na nemške ladje, ki bi napadale trgovinske ladje v ameriški nevtralnosti coni. Vlada sicer s simpatijo sprejema idejo določitve nevtralnosti, kon, smatra pa, da je treba potem tudi podvzeti zadovoljive ukrepe, da ne bo mogla nobena nemška vojna ali pomožna ladja v to nevtralnostno cono dospeti.

Francoski trgovinski minister v Londonu

London, 24. jan. j. (Havas) V Londonu se mudi francoski trgovinski minister Gentin zaradi izmenjave misli z načelnikom angleškega trgovinskega ministrstva Andrewom Duncanom, s katerim se je že danes sestal. Razpravljata predvsem, kako se bolj poenostaviti in poglobiti trgovinske odnose med Anglijo in Francijo. Danes je bilo v francoski trgovinski zbornici v Londonu prirejeno kosilo, po katerem je imel minister Gentin kratek nagovor, v katerem je zlasti naglasil dobro voljo obeh držav, da se odstranijo še vse preostale ovire v izmenjavi dobrin med Anglijo in Francijo po konceptu doslej tako dobro

uspevajoče angleško-francoske totalne gospodarske in vojaške kooperacije.

Holandci ne smejo služiti v tuji vojski

Haag, 24. jan. s. (Reuter) V nizozemskem parlamentu je izjavil včeraj na neko vprašanje ministrijski predsednik de Geer, da je nizozemskim državljanom prepovedano vstopiti v katerokoli tujo vojsko in da vsak nizozemski državljan, ki to stori, takoj izgubi nizozemsko državljanstvo. Ministrijski predsednik je nadalje sporočil, da je vlada dovolila finskemu Rdečemu križu večjo denarno pomoč.

Amsterdam, 24. jan. AA. (Havas) Vojaška oblastva so prepovedala vsem ladjam v nizozemskih teritorialnih vodah oddajo telefoničnih ali telegrafskih vestí po radiu.

Bolgarska zunanja trgovina

Sofija, 24. jan. AA. Včeraj je bil v Sofiji podpisan dopolnilni sporazum k madžarsko-bolgarski trgovinski pogodbi. Sporazum določa povečanje trgovinskega prometa med Bolgarijo in Madžarsko. Madžarska bo uvažala iz Bolgarije večje deleže rude, izvažala pa bo v Bolgarijo proizvode svoje težke industrije. Včeraj se je vrnila v Sofijo bolgarska delegacija, ki se je pogajala v Madridu in ki je podpisala novo špansko-bolgarsko trgovinsko pogodbo.

Iz notranje politike

JUGOSLOVENSKA AKADEMIJA OSTANE

Pod tem naslovom piše zagrebška »Nova Riječ«:

»Kakor smo slutili, g. dr. I. Subašić ni potrdil sklepa Jugoslovnske akademije, da se njeno ime spremeni v Hrvatsko akademijo. G. ban je zavzel pravilno stališče, da more tako spremembo skleniti samo hrvatski sabor, ki je 1861 sprejel zakonski načrt o ustanovitvi Jugoslovnske akademije. Tako je propadla akcija, ki jo je vodila bolj ulica, da se veliko Strossmayerjevo delo in njegova misel, naj bi bil hrvatski Zagreb kulturno žarišče za vse južne Slovane, uniči po novo ustvarjeni Hrvatski. Hrvatski sabor bo kot pravi predstavnik naroda mogel z večjo resnostjo proučiti to vprašanje. Ugotovljamo veselo dejstvo, da je glede tega v vseh krogih prevladala treznoša in mirnejša presoja. Ob tej priliki lahko še ugotovimo, da v Ljubljani ne obstoji »Slovenska« akademija, temveč se imenuje samo Akademija v Ljubljani.«

NASA VOJSKA IN JUGOSLOVENSKE SOKOLI

V nedeljo je bilo v Sarajevu veliko manifestacijsko zborovanje Sokolskega društva sarajevske matic, na kateri je zastopnik komandanta II. armije Ljubo Novaković med drugim izjavil:

»Če je kdo, ki v teh težkih trenutkih nikoli ni bil neodločen, potem so to jugoslovnski Sokoli in naš up, naša hrabra vojska.«

Zborovalci so sprejeli te besede z velikim navdušenjem ter so pridrili naši vojski burne manifestacije, ki so se končale s petjem himne »Hej Slovane!«

ZA PRIJATELJE SLOVAKOV

Spitski »Narodni list« priobčujo a slovaški politiki dolg članek, čigar konec se glasi:

Mi iskreno ljubimo Slovake in slovaški narod, toda pri tem se spominjamo besed hrvatskega metropolita pokojnega dr. Antona Bauerja, ki jih je v prisotnosti še šestih hrvatskih in vseh slovaških škofov izrekel 1.1929 na banketu, ki so mu ga pridrili v Bratislavi. Odgovoril je na pozdrav svojega starega tovariša v budimpeštanskem parlamentu pok. Andreja Hlinka: »Vi Slovaki ne pozabite, da so na Madžarskem postopali z vami kot »Tot nem ember« (Slovak ni človek) in da niste imeli niti osnovnih šol in da so bili v madžarskem parlamentu dnevi, ko vi sploh niste bili zastopani! Svoboda, vaša skupnost »Čehi in ta republika so napravili iz vas ljudi in svobodni narod!«

Prepričani smo, da Slovaki tega niso pozabili niti v sedanji razmerah. To pozabljajo neki Hrvati, ki so večji prijatelji Slovakov nego so sami.

ZAHTEVE ZAGREBSKE DELAVSKE ZBORNICE

V Beogradu se mudi delegacija zagrebške delavske zbornice. Delegati se pogajajo z delegati beograjske delavske zbornice glede zastopstva pri Mednarodnem delovnem uradu v Zenevi. Hrvatski delegati zahtevajo, da se dosedajni delegat Bogdan Krekić kakor tudi dopisnik dr. L. Steinitz, odstavita. Le v takem primeru bo zagrebška delavska zbornica pripravljena sodelovati z beograjsko delavsko zbornico. Zagrebški delegati predlagajo, da se mesto enega delegata pri mednarodnem delovnem uradu v bodoče imenujejo po trije, in sicer eden iz Zagreba, drugi iz Beograda, tretji pa iz Ljubljane.

KAMEN PREIZKUSNJE

»Novo Dobro« (Split) piše: Tudi v tem vidimo ključ za spremembo ustavnega stanja, ki je nastala s sklenjenim sporazumom, katerega iskreno pozdravljamo, ker menimo, da je s sporazumom dana hrvatskemu narodu možnost, ki jo bo znal izkoristiti. To je široka možnost, v katere meja mora hrvatski narod pokazati, kakšne so njegove konstruktivne sposobnosti in konstruktivne sile. Ta sporazum je za nas Hrvate kamen preizkušnje, na katerem moramo pokazati, kaj in koliko moremo. Dosej smo bili objekt državne administracije, odslej bomo to administracijo opravljal sami na svojem točno določenem teritoriju. Mi bomo gospodarili odnoso sogospodari svoje usode. Toda ta sporazum je kamen preizkušnje tudi za srbsko iskrenost pri izvajanju sporazuma, kajti če na tej strani ne bo iskrenosti, bo nastalo slabše in nevarnejše stanje nego je bilo pred sporazumom.

MED NASIMI NEMCI

Včeraj smo pod naslovom »Naši katoliški Nemci proti Kulturbundu« poročali o ostri kritiki, ki jo je objavil list »Die Donau« proti tako imenovanemu obnovitvenemu pokretu v okrilju Kulturbunda. Novosadski »Deutsches Volksblatt« je na to kritiko priobčil »Odprto pismo« nemškega dijaškega nacionalno socialističnega društva »Svevia« v Beogradu, naslovljeno katoliškemu župniku Adamu Berenzu (ki je urednik lista »Die Donau«). Društvo poziva župnika, naj imenuje one nemške dijakke, ki izgubljajo čas in zapravljajo denar svojih staršev, ne da bi dokončali svojih studi. Na koncu pisma je trditve, da seje katoliški list »Die Donau« samo sovraštvo proti nemškemu narodu.

Curtis, 24. januarja, Beograd 10.—, Pariz 10.35, London 17.71, New York 446.—, Bruselj 75.00, Milan 22.50, Amsterdam 236.90, Berlin 178.70, Stockholm 106.15, Oslo 101.35, Kodanj 86.05, Sofija 5.30, Bukarešta 3.30.

Finci odbijajo sovjetske napade na Mannerheimovo črto

Ofenziva sovjetskih čet na jugu in severu Ladoškega jezera — Na bojišču pri Salli dva metra visok sneg, ki ovira vojne operacije

Helsinki, 24. jan. s. (Reuter). Čeprav sovjetsko vojno poročilo ne omenja posebnih dogodkov na bojišču, se zdi, da je velika ofenziva sovjetske vojske na jugu in na severu Ladoškega jezera v polnem teku. Včeraj se je vrstil napad na napadom na Mannerheimovo linijo na Karelijski zemeljski ožini. Vsi napadi pa so bili s topniškim in strojniškim ognjem odbiti z velikimi izgubami za sovjetsko vojsko.

Helsinki, 24. jan. A.A. (Reuter). Sovjetske čete pritiskajo na bojišču v širini 80 km od severovzhodnega dela Ladoškega jezera do meje, tako da ta odsek postaja sedaj verjetno najnevarnejši. Če bi se sovjetski vojski posreželo prodreti, kar se zdi malo verjetno, bi sovjetske čete prišle v hrbet Mannerheimove linije. Najnovejša uradna poročila naglašajo, da so Finci odbili vse dosedanje napade sovražnika ter mu prizadejali velike izgube. Sovjetske čete napadajo v množicah, potem ko topništvo preneha streljati. Sovjetske čete napadajo sedaj pod zaščito topniških barž. Finci čakajo samo na ugoden trenutek ter začnejo nato njihove strojne sejati smrt med sovražniki, ki se zdesimirani vračajo na svoje prvotne položaje. Tisoče mrtvecev, ki ležijo pri Kolandjokiju, daje misel o sedanjih sovjetskih naporih, da bi zasledili Finsko.

Finska poročila o dogodkih na bojišču Velike izgube sovjetskih čet na moštvu in vojnem materialu

Helsinki, 24. jan. s. (Finska tel. ag.). Vojno poročilo finskega vrhovnega poveljstva, izdano včeraj popoldne, o dogodkih 22. januarja pravi:

Na kopnem: Na Karelijski zemeljski ožini mestoma močan topniški ogenj. Sovražnik je podvel med Sumo in Luolanjärvi-jem izvidniško akcijo, pa je bil odbit. En sovražni tank je bil uničen, 3 pa so bili napravljeni neuporabni.

Severno od Ladoškega jezera so naše čete uspešno nadaljevale boje. Vsi sovražni napadi na različnih mestih so bili z znatnimi izgubami za sovražnika odbiti. Zapolnili smo mnogo vojnega materiala in uničili več tankov. Kakšne so bile zadnje dni sovražnikove izgube, kaže dejstvo, da so sovjeti samo pri Kolandjokiju izgubili nad tisoč mrtvecev.

Pri Ajtojokiju in v odseku Ilomanti močan topniški aktivnost. Pri Ajtojokiju je sovražnik poskusil več napadov, vendar so bili vsi odbiti.

Z drugih delov fronte nič posebnega.

Helsinki, 24. jan. s. (Reuter). Z bojišča pri Salli ni nobenih novih poročil o bojih. Sneg leži tam okoli dva metra visoko in so zato skoro vse operacije zastale. Udeležujejo se trenutno samo patrolje, sestavljene izlasti iz švedskih prostovoljcev. V nekem zapuščenem sovjetskem taborišču so našli Finci 400 zmrzlih sovjetskih vojakov.

Francosko poročilo trdi, da je sovjetska ofenziva že propadla

Helsinki, 24. jan. A.A. Posebni Havasov dopisnik poroča, da je sovjetska ofenziva na severu ter severovzhodno od Ladoškega jezera propadla, ker so Finci izvršili protinapad.

Ob Ladoškem jezeru se je zgodil dramatičen incident. Okoli 200 sovjetskih vojakov se je z dvignjenimi rokami približalo finskemu oddelku 60 moč. Zdelo se je, da se hočejo predati, toda ko so prišli do finskih linij so izlekli izpod sukenj skrite strojne topnje začeli streljati na Fince, od katerih jih je 50 padlo. Nekoliko pozneje je finsko topništvo uničilo ves sovjetski oddelek.

udeleževali izvidniški oddelki. Na odseku Petrozavodsk je bilo opaziti udeleževanje gotovih pehotnih oddelkov. Na Karelijski ožini topniško streljanje in izvidniško udeleževanje. Sovjetsko letalstvo je izvršilo več izvidniških poletov ter bombardiranj.

Sovjetski letalski napadi

Helsinki, 24. jan. s. (Reuter). Včerajšnji sovjetski letalski napadi so zahtevali doslej največje žrtve med civilnim prebivalstvom. V nekem mestu v notranjosti Finske je bila zadeta bolnišnica ter sta bila pri tem med drugim ubita dva zdravnika. V mestu Nurmee je padla neka bomba prav na zaklonišče garnizijske bolnišnice. 19 oseb je bilo ubitih, med njimi en zdravnik ter mnogo žensk in otrok. Pozneje so se sovjetska letala spustila prav nizko nad mestom in obstreljevala ulice s strojnimi.

Helsinki, 24. jan. (Reuter). Pri včerajšnjih letalskih napadih na finska mesta je bilo po dosedanjih podatkih ubitih nad 30 civilistov.

Junaški poročnik

Helsinki, 24. jan. s. (Finska tel. ag.). Poročnik Jarna Sarvanto je dosegel morda svetovni rekord v letalski borbi s sovražnikom. Bil je s svojim letalom 7 minut v zraku, pa je v borbi, ki je trajala 4 do 5 minut sestrelil 6 sovjetskih letal. Poročnik Sarvanto je rojen leta 1912 v Turku.

Angleški delavci za Finsko

Stockholm, 24. jan. s. (Reuter). Vodja angleške delavske delegacije sir Walter Citrine, ki je na poti na Finsko, je izjavil da je namen delegacije poročati o pomoči, ki je finskemu delavstvu potrebna. Delegacija hoče dati angleški vladi tudi predloge za bolj uspešen način pomoči Finski. Citrine je še poudaril, da je angleški narod proti sovjetski Rusiji zato, ker je nasproten vsaki agresiji.

Pacifistični letaki v Leningradu

Helsinki, 24. jan. A.A. (Havas). Finski list Suomi poroča iz Leningrada preko Tallina, da so bili 21. januarja zvečer tik pred proslavo Leninove obletnice razmetani letaki, na katerih je bilo napisano: Naredite konec vojni, živite pacifizem. Delavci, ki so zjutraj prihajali na delo, so povsod našli te letake. GPU je začela s preiskavo in prišla večje število oseb, na katere je padel sum, da so letake raztrosile.

Vojni poročevalci na angleški fronti

London, 24. jan. A.A. (Havas). Vojni dopisniki francoskih listov so obiskali na vabilo angleške vlade posamezne edince angleške vojske. Včeraj popoldne so obiskali veliko vojno šolo, popoldne pa taborišče kanadskega bataljona, v katerem služijo tudi francoski Kanadčani iz Quebeca. Francoski novinarji so prisostvovali tudi vajam tega bataljona. Izjavili so, da so kanadski pristojni napravlili na njih najboljše vtis.

Spremembe v grški diplomaciji

Atene, 24. jan. (Havas). Grški poslanik v Rimu Peter Metaksas je imenovan za poslanika v Parizu, kjer bo nadomestil dosedanjega tamkajšnjega grškega poslanika Nikolasa Politisa. ki bo zaradi starosti upokojen. Na mesto grškega poslanika v Rimu pride dosedanj grški poslanik v Stockholmu Jean Politis.

Izkoriščanje krompirjevih odpadkov

Draždane, 24. januarja. A.A. (DNB) Tu se je ustanovilo podjetje, ki preiskuje možnosti, kako bi se dalo izkoristiti listje in krompirjevi olupki v industrijske namene. Predvsem za proizvodnjo celuloze. Znano je, da je nekaj mesecev pred začetkom vojne nemško prebivalstvo bilo pozvano, naj zbira in suši krompirjeve liste, kakor tudi da ne meče proč krompirjevih olupkov. Med tem časom je bilo izvedenih nekaj poskusov ter se je ugotovilo, da se krompirjevi listi morejo izkoristiti v papirni industriji.

Petrolej za Nemčijo

London, 24. jan. A.A. (Havas) Minister za gospodarsko vojno Ronald Cros je izjavil v parlamentu, da so podzveti vsi potrebni ukrepi, da se onemogoči Nemčiji obnoviti zaloge petroleja iz nevtralnih držav.

Iz Kamnika

Smuk in slalom SK Kamnika. Zaradi ugodnih snežnih prilik in navdušenja članstva je klub priredil v nedeljo popoldne tekmo za prvenstvo v alpski kombinaciji. 2200 m dolga proga z višinsko razliko 300 metrov je vodila nad vasjo Slevo na Osredku pod Kamniškim vrhom. Tekme se je udeležilo 11 seniorjev in 7 juniorjev; dva seniorja sta odstopila. Seniorji so vodili progo prvi od vrha Osredka v smuku do senika, kjer je prešla v slalom do cilja v vasi Slevo. Drugič pa so vozili seniorji od senika do vasi le slalom, kar je bila tudi juniorska proga. Med seniorji je zmagal Jančič Milan v času 2 min. 15 sek. (1 min. 33 sek., 43 sek.), za njim Ravnik Adolf v 2 min. 18 sek., Pogačnik Tone z 2 min. 26 sek., slede Janežič Jože, Presl Janez itd.; med juniorji je zmagal Keršmanec Stojan v času 1 min. 16 sek., Kozelj Bogo z 1 min. 19 sek., za njima Bremsak Franc, Križ Jarošlav itd. Zmagovalci so prejeli praktična darila. Novi sneg nam je omogočil popravilo skakalnice in bodo na njej na Svehčico ob 3. popoldne medklubске skakalne tekme.

RAZLIČNA POSVETILA

Očka mi je podaril za božič jedilni pribor s posvetilom »Anici, ker je bila pridna«.

Tudi jaz sem dobila za božič pribor, na njem pa je bilo vgravirano: »Hotel Astoria«.

Preskrba podeželja s pitno vodo

V teku lanskega leta je (bilo) sedem podeželskih naselij podpora za vodovode, največ je dobil št. Vid pri Stični

Ljubljana, 24. januarja. Pridobivanje pitne vode je po mnogih slovenskih vaseh ostalo tako preprosto, kakor je bilo v davnih časih, in vendar se je vse drugo v teku stoletij spremenilo. Drugačna je danes kmetiška hiša, kmetova obleka, hrana, orodje, studenec na vasi pa teče iz istega nezavarovanega kraja kakor je tekel pred stoletji, samo da ga rabi več ljudi in je ob njem večji promet. Ker so črvesne bolezni bolj razširjene kakor nekdanj, je tudi možnost za okuženje studenca večja.

Odločilni činitelji silijo zaradi tega k odločitvi, da bi se za vse ozemlje Slovenije izdelal širokopotezen načrt za preskrbo s pitno vodo, čeprav bi imeli od njega koristi šele zametki. Rešitev vprašanja vodne preskrbe je po mnenju strokovnjakov v skupinskih pokrajinskih vodovodih. Popravljanje studencev in vodnjakov je samo kranje, ki mnogo stane in se z njim ne odlašajo najboljša rešitev vprašanja preskrbe našega ljudstva s pitno vodo. Bolje bi bilo, da se zgradi krajevni vodovod, ki ga bo mogoče kasneje priključiti na skupinski vodovod.

Ob koncu l. 1936 je bilo v Sloveniji preskrbljenih s pitno vodo iz vodovodov 324 podeželskih naselij s 132.652 prebivalci. Vseh naselij je v Sloveniji 5267 in ima torej vodovod 6,1% podeželskih naselij in 12,4% podeželskega prebivalstva. S pitno vodo iz vodovoda je torej preskrbljen zelo nizek odstotek našega podeželskega prebivalstva, kar ne more odločilno vplivati na zmanjšanje nalezljivih črvesnih bolezni in higieno sploh, saj ima le vsako šestnajsto naselje vodovod.

Po razdelitvi vodovodov po okrajih vidimo, da so na zadnjem mestu, globoko pod povprečjem, dolenski, srednji in severni štajerski ter prekmurski okraj, kjer ima le 58 naselij izmed 324 vodovode.

Nesorazmerje je še večje, če pogledamo samo severnoštajerske in prekmurske okraje. Maribor levi in desni breg Ptui Ljutoma. Murska Sobota in Drinja Lendava, kjer je 944 naselij in jih ima izmed njih vodovod samo 6, pa se ta imajo majhne vodovode, kajti z njimi je preskrbljenih s pitno vodo samo 2818 ljudi.

Snežne razmere

Poročilo Tujekoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

24. januarja 1940.

Rateče-Planica 870 m: —8, sneži, 60 cm pršica na 30 podlage, skakalnica uporabna.

Planica-Slatina (Dom Pirije) 950 m: —7, sneži, 75 cm pršica na 25 podlage, drsališče neuporabno.

Kranjska gora 810 m: —9, sneži, 75 cm snega, pršice, drsališče in sankališče uporabno.

Podkoren 800 m: —9, sneži, 30 cm pršica na 45 podlage.

Ječnice 584 m: —8, sneži, 40 cm pršica na 40 podlage.

Bled 501 m: —7, sneži, 90 cm snega, pršice, jezero zateženo.

Bohinj-Sv. Jančev 530 m: —8, sneži, 125 cm snega, pršice.

Bohinj-Zlatofog 530 m: —8, sneži, 10 cm pršica na 125 podlage.

Bohinjska Bistrica 512 m: —8, sneži, 30 cm pršica na 90 podlage, skakalnica uporabna.

Radovljica 470 m: —7, sneži, 12 cm pršica na 75 podlage, drsališče neuporabno.

Dom na Krmni 1520 m: —12, sneži, 15 cm pršica na 210 podlage.

Dom na Vglu 1540 m: —12, sneži, 15 cm pršica na 210 podlage.

Dom na Kravcu 1700 m: —8, sneži, 40 cm pršica na 100 podlage.

Kočna na Veliki planini 1558 m: —7, sneži, 30 cm pršica na 90 podlage.

Polzevo 620 m: —9, sneži, 62 cm snega, pršice.

Sodražica 550 m: —9, vetrovno, sneži, 65 cm pršica na 20 podlage.

Bloke 900: —9, vetrovno, sneži, 80 cm snega, pršice.

Ribnica na Pohoju 715 m: —7, sneži, 65 cm pršica na 12 podlage.

Peca 1654 m: —5, sneži, 150 cm snega, pršice.

Rimski vrelci 530 m: —8, sneži, 65 cm snega, pršice.

Kočna pri Sv. Treh kraljih 1191 m: sneži, 90 cm snega, pršice.

OUZD v decembru

Decembra je bilo pri ljubljanskem okrožnem uradu za zavarovanje delavcev zavarovanih povprečno 99.077 delavcev ali 1818 več kakor pred letom. Prejšnje mesce septembra, oktobra in novembra pa je bilo manj zavarovancev kakor v istih mesecih predlanskim. Obetno je naraslo število bolnikov, in sicer za 312 več v primeri z istim mesecem predlanskim na skupno 3015 bolnikov. V odstotkih je izražen ta porast za 0,27 ali 3,04% zavarovanega članstva. Skupna dnevna zavarovana mezd je znašala 2.494.304,40 ter je bila za 55.209,60 višja kakor pred letom. Dvignila pa se je samo pri moških, medtem ko je pri zavarovankah nazadovala za 19.328 din. Povprečna dnevna zavarovana mezd je znašala 25,17 din ter je bila za 15 par višja kakor pred letom. Zvišala se je pri zavarovankah za 36 par, pri zavarovankah se je pa znižala za 40 par.

Radioprogram

Četrtek, 25. januarja.

7: Jutrnji pozdrav. — 7:05: Napovedi poročila. — 7:15: Pisanje venček veselih zvočkov (plošče). — 12: Valčekovi kralji (plošče). — 12:30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13:02: Operni trio. — 14: Poročila. — 18: Priključni napravi (radijski orkester). — 18:40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19:20: Nač. ura: Ministrstvo za telesno vzgojo (Beograd). — 19:40: Objave. — 19:50: Deset minut zabave. — 20: Samospevi Tončke Marolt-Buštarjeve (pri klavirju prof. Pavel Šivic). — 21:15: Reproduciran koncert simfonike glasbe. —

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 24. januarja: Timotej

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Annapolis

Kino Sloga: Fatalna bolničarka

Kino Union: Vražji študentje

Občinski društvo: predavanje o davčnih prijavah in novih davčnih predpisi ob 20. v salonu restavracije hotela Struškul

Ljudska univerza: predavanje dr. Lea Šavlića »Rak na maternici« ob 20. v mali Filharmonični dvorani

Sadarska in vrtnarska podružnica: predavanje ge. Andreja Ključenko o »svetlečih trajnicah, posebno o potonikah« ob 19. v kemistiški predavalnici na I. državni realni gimnaziji v Vegovi ulici.

Razstava slikarja E. Deržaja v Jakopičevem paviljonu

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjtin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Rimska cesta 31.

8 filmskega platna

Kino Matica: Roman o spahiju. Med odlična dela, ki jih je spisal znani francoski pisatelj Pierre Loti, spada tudi njegov »Roman o spahiju«, roman o francoskem kolonialnem vojaku, ki je bil razočaran v ljubezni z mondom razvratnico, pa je naposled našel srečo v ljubezni z afriško domačinko Fatu. Zla usoda pa je hotela, da se je življenje nesrečnega spahija končalo žalostno v afriški puščavi, kjer ga je zadela sovražna krogla. Po tem romanu je narejen filmski roman, ki je največja vrsta filma, kajti le redkim režiserjem se posreči združiti elemente, ki so značilni za roman, z elementi, ki so značilni za dober film. V tem filmu je režiser Bernheim popolnoma uspel. Pred gledalcem se razvija roman s pretresljivimi, dramatičnimi slikami. Dvostrano je prikazano svojevrsno afriško okolje in posebna nastojanja, ki so značilna za deželo, kjer dejanje poteka. Lep in zanimiv je ta francoski film.

Iz Radeč

— Glasbeno društvo »Savski val« je imelo te dni svoj deseti redni občni zbor. Društvo se marljivo razvija in si je zgradilo lep godbeni dom, ki stoji v neposredni bližini valčnega mlinca g. Antona Polanca. Za predsednika društva je bil izvoljen Podlesnik Marcel, za podpredsednika Močnik Anton, za kapelnika Volarič Franc, za tajnika Ferdo Laznik, za blagajnika pa Debelak Leopold, za odbornike pa: Jazbec Ivan, Kovačič Alojzij, Krohne Ivan in za gospodarja pa Jazbec Ivan. Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da bo društvo dostojno proslavilo 10letnico svojega obstoja. Dne 7. julija bo velika veselica s srečolovom. Na predvečer proslave bo po mestu bakljada, v nedeljo dne 7. julija pa bo promenačni koncert v Radečah sredi mesta. Koncertne bodo zbirne godbe z Dolenjske. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih godalnih instrumentov.

PRISEBNOST

V bolnico so pripeljali trehuljača (človeka, ki govori s trehulom). Ko ga je zdravnik pregledoval in mu začel trkati na prsi, je bil zelo presenečen, ko se je v pacientu nekdo oglašal jasno in glasno. Napre!

V SOLI

No, Janezek, če sedi na mizi pet muh in jaz dve izmed njih ubijem, koliko jih ostane?

— Dve.

— Zakaj dve?

— Vendar tisti dve, ki oblesita mrtvi.

Ameriški interesi na Kitajskem

so odločilni za novo trgovinsko pogodbo med Zedinjenimi državami in Japonsko

Washington, 24. jan. s. (Associated Press). Ker te dni poteka veljavnost odpovedane ameriško-japonske trgovinske pogodbe, je včeraj ameriško zunanje ministrstvo obvestilo japonskega poslanika v Washingtonu, da bo sklenila ameriška vlada novo trgovinsko pogodbo z Japonsko samo, če bo Japonska pristala, da upošteva ameriške interese na Kitajskem. Za enkrat ostanejo določbe pogodbe sicer provizorično v veljavi, toda samo od dneva do dneva in bodo takoj razveljavljene, če bi se Japonci zopet pregrešili proti ameriškim interesom.

Japonske oblasti v Sanghaju so ponudile ameriškem generalnemu konzulu, da od

primera do primera nadoknadijo škodo, ki je nastala ameriškim državljanom. Po navodilu ameriške vlade pa je konzul to ponudbo odklonil.

New York, 24. jan. s. (United Press). Kakor je bilo šele sedaj ugotovljeno, so angleške vojne ladje pretekli četrtek v bližini ameriške obale ustavile še drugo japonsko trgovinsko ladjo, samo 12 ur po njenem odhodu iz luke v San Franciscu. Vojne ladje so japonsko ladjo pol ure pregledovale, niso pa zadržale pet nemških državljanov, ki so bili na ladji. Incident smatrajo kot resen, ker se je primeril v mejah ameriške nevtralnostne cone 300 milj.

Pogreb princa Kristofora

Atene, 24. januarja. A.A. Atenska agencija poroča: Svetčan pogreb princa Kristofora bo v četrtek ob 11. Vsi grški listi objavljajo sliko pokojnega princa Kristofora ter podrobnosti o zadnjih časih njegove bolezni. Naglašajo, da je z njegovo smrtjo zadelo Grčijo velika izguba. O pokojnem princu govorijo kot o človeku izredno dobrega srca, ki si je znal pridobiti prikljubnost pri vseh Grkih.

Fronta narodnega preporoda v Rumuniji

Bukarešta, 24. jan. A.A. (Rador). Na osnovi zakona o organizaciji fronte narodnega preporoda je s kraljevim ukazom imenovan za predsednika fronte kraljevski svetovalec Vajda Vojevod, za podpredsednika predsednik ministrskega sveta Jurij Tatarescu, za generalnega tajnika bivši poljedelski minister Konstantin Burescu, za prvega tajnika za poljedelstvo in delo Cornceanu, za prvega tajnika za industrijo in trgovino bivši industrijski minister Buzoi, za prvega tajnika za intelektualno sodelovanje Moldovani, za poveljnika nacionalne garde pa general Peter Georgescu.

Položaj katolikov v Nemčiji in na Poljskem

Rim, 24. jan. s. (Reuter). Vatikanski radio je ponoči govoril o preganjanju katolikov v Nemčiji. Pouk verojauka v nemških strokovnih šolah je ukinjen, kar smatrajo vatikanski krogi kot kršitev obstoječega konkordata.

Včeraj je bilo v Vatikanu objavljeno poročilo nekega katoliškega duhovnika na Poljskem, ki ga je poslal kardinalu Hlondu. Poročilo navaja strahotne podatke o preganjanju duhovščine in katolikov sploh na Poljskem.

Angleške zaloge tobaka

London, 24. jan. s. (Reuter). V zvezi s poročilom iz Washingtona, da bodo Zedinjene države ustavile izvoz ameriškega tobaka v Anglijo, ker Anglija za plačilo ne daje na razpolago potrebnih tujih valut, izjavljajo v angleških gospodarskih krogih, da razpolaga Anglija že z zalogami vržinskega tobaka, ki zadostujejo za 2 in pol leta.

Kanada kontrolira prodajo žita

Ottawa, 24. jan. j. (Reut.). Iz zanesljivega vira poročajo, da bo kanadska vlada z jutrišnjim dnem uvedla kontrolo nad izvozom kanadskega žita. Ta odločitev je bila sprejeta na včerajšnji seji kanadske vlade, čeprav službeno ta vest še ni potrjena. Kakor poročajo iz istega zanesljivega vira, se je kanadska vlada odločila za uvedbo kontrole zaradi ogorčenih protestov, s katerimi je kanadska javnost sprejela vest, da je bilo nedavno okrog 3000 vagonov kanadske pšenice prodanih Sovjetski uniji. V Kanadi se boje, da ni šlo to žito preko Rusije samo kot tranzit in da bo v resnici žito dobila Nemčija. Ker se je doslej kanadsko žito brez omejitev lahko prodajalo na svobodnih tržiščih in ker se na drugi strani nahaja Kanada v normalnih odnosih z sovjetsko Rusijo, ni bilo mogoče izogniti se nevarnosti, da bi se preko Sovjetske unije zalagala s kanadskim žitom Nemčija, na drug način, kakor da se uvede kontrola nad izvozom, čeprav je bila kanadska vlada doslej odločena proti slehernemu ukrepu te vrste. Kakor trdijo iz istega vira, si bo sedaj kanadska vlada prizadevala, da bo svoj celotni odvisni žitni predelek prodala zapadnim zavezniciškima državam.

Kanadska pšenica ne sme v sovjetsko Rusijo

Ottawa, 24. jan. s. (Reuter). Kanadska vlada je sinoči objavila prepoved izvoza kanadske pšenice v sovjetsko Rusijo. Kakor se zdi, je nedavno preko nevtralnih držav sovjetska Rusija hotela kupiti 1 in četrt milijona bušljev pšenice. Čim je nastal sum, da je blago namenjeno za sovjetsko Rusijo, je kanadska vlada izvoz prepovedala.

Ottawa, 24. jan. A.A. (Havas). Kanadska vlada je uvedla kontrolo izvoza blaga v nevtralne države v sosedstvo zasedenega ozemlja ali ki stoji pod kontrolo sovražnika. Ta kontrola se bo vršila posebno pri prodaji pšenice, ker je v zadnjem času na borzi v Winnipegu bilo prodanih milijon ton pšenice v sovjetsko Rusijo ter obstoj sum, da je ta pšenica določena za Nemčijo.

DNEVNE VESTI

— Zvišanje prejemkov rudarjem TPD
Ravnateljstvo Trboveške premogokopalske družbe je sklicalo za upolovne v Ljubljano vse glavne zaupnike in rudarske skupine in jim sporočilo, da bo zvišalo na novo prispevek vsem oženjenim rudarjem brez razlike kategorij za 300 din, neozženim pa za 150 din.

— Okoliščine, urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delojemce, da so v prejšnjem mesecu uostavljali plačili na drugi strani v plačilo prispevkov in raje bi poravnali v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga. Za čuvanje pravice zavarovalnice do pokojnice je potrebno, da so zavarovalni prispevki plačani! Proti delojemcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti pisno izterjavo brez prejšnjega opozila. Urad izvršuje socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja. 12 L

— Uvedba nakaznic za bencin 8. februarja na Hrvaškem. Na Hrvaškem so pripravili za uvedbo nakaznic za bencin tako napredoval, da bodo nakaznice uvedli že 8. februarja. Prosta prodaja bencina bo tedaj povsem ustavljena. Nakaznice bodo veljale za vse leto in bodo veljale za navadna motorna vozila 20 din, za luksuzne avtomobile pa 40 din. Vsa motorna vozila bodo razdeljena na 24 kategorij in za vsako kategorijo bo določena pramerna količina tekočin goriv. Uvesti nameravajo tudi posebne ojačave za lastnike novih avtomobilov, da bi jim bolj pospeševali avtomobilizem. Lastniki novih avtomobilov bodo lahko kupovali večje količine bencina. Napovedujejo, da bodo cene bencina ostale nespremenjene. Banovini Hrvatski je bilo pravičeno 14.000 motorjev na pogone z bencinom odlašao derivati nafte.

— Zvišanje naših gospodarskih stroškov pri trgovinskem ministru. Nedavno smo poročali, da je bil na sestanku gospodarskih organizacij sklican odbor z nalogo da posreduje na pristojnih mestih za odpravo sedanjih škodljivih predpisov o omejitvi porabe tekočin goriv. Ta akcijski odbor je bil večeraj korporativno spjelet v deputaciji pri trgovinskem ministru. Zastopniki naših organizacij so obrazložili ministru kako suno je prizadeta Slovenja zaradi ustatve motornega prometa ter da je nujno potrebno nekaj čim preukreiniti, da bo Slovenija dovolj preskrbljena s tekočin gorivom.

— Naša država je bila zastopana na konferenci letalske federacije. Iz Beirna so se vrnili zastopniki našega civilnega letalstva, ki so se udeležili konferenci Mednarodne aeronavtične federacije (FAI). Konferenca je bila velikega pomena glede na sedanjno vojno za našo državo pa tudi zaradi tega, ker drže preko Jugoslavije številne mednarodne letalske linije. Konferenci so prisostvovali zastopniki Rumunije, Belgije, Švice, Angije, Italije in Francije razen naše države, številne druge države so pa sporočile, da se ne morejo udeležiti konference, a da odobravajo vnaprej vse sklepe. Med temi državami je bila tudi Nemčija.

— Naš uvoz nafte iz Rumunije. Lani smo uvozili iz Rumunije 150.000 ton nafte. Skupno je Rumunija izvozila 4.15 milijona ton nafte in sicer največ v Nemčijo, nato sledijo Italija, Anglija, Francija, Belgija, Madžarska in šele na zadnjem mestu je Jugoslavija.

— Ponovna podrazditev železa. Po novem letu se je železo zopet podražilo, in sicer za 45 din pri 100 kg. Staro železo je zdaj po 1.20 do 2 din, baker po 15 din, bron pa po 12 din. V naši kovinski industriji je že precej časa občutno pomanjkanje sirovin in starih kovin, a organizacija zbiralnica starega železa in drugih kovinskih predmetov se vedno ni izvedena, čeprav gospodarski krogi in strokovnjaki že dolgo ozarjajo oblasti, da bi bile potrebne organizirati smoteno zbiranje starih zdaj zavrnjenih predmetov.

— Izvoz vina iz Slovenije. Slovenija izvažala največ vina v Nemčijo. Zadnje tedne in sicer decembra smo ga izvozili 134 hl, in sicer samo iz severne Slovenije. Največ vina za izvoz pridelujejo v Slovenskih gorah. Skupno je bilo lani izvoženega iz Slovenije 15.615 hl vina v Nemčijo 209 hl v Češkoslovaško, 49 hl na Poljsko in 9 hl na Nizozemsko.

— Nezaposlenost v državi. Osrednja uprava za posredovanje dela v Beogradu poroča da je decembra iskalo pri vseh javnih borzah dela v državi delo 46.810 nezaposlenih delavcev ter 8.010 delavk, skupno torej 53.820 nezaposlenih. Skupno z nezaposlenimi, prijavljenimi prejšnji mesec, je bilo v vsej državi ob koncu decembra prijavljenih 82.785 nezaposlenih delavcev in 13.353 delavk. Nezaposlenih razpoložljivih službenih mest je ostalo iz prejšnjega meseca za 423 nezaposlenih. Podpre je prejemalo skupno 14.585 nezaposlenih, izplačano pa je bilo 2.988.071 din. 1. januarja je bilo prijavljeno pri borzah dela v vsej državi 24.254 nezaposlenih.

— Zelo dober lov palamit. Ribiči v okoliščini Sitenika so imeli večeraj izredno srečo. Ujeli so okrog 3.000 kg palamit, kar je nekaj posebnega v tem času. Nekaj rib je bilo odposlanih tudi v notranjost države in najbrž jih bo nekaj tudi na ljubljanskem trgu naprodaj.

— Rogarski napad na pošti v Zagrebu. Večeraj so imeli na zagrebški pošti v Zvonimirovi ulici nenavaden obisk. Na pošto sta prišla dva maskirana razbojnika ter brez besede začela sreljati proti uradnikom. Mlada uradnica Nada Kafka je bila toliko priseljena, da se je vrgla na tla pod mizo ter si tako reče življenje. Ranjena je pa bila na roki upravitelja pošte. Kljub temu je upravitelj prigrabil denar, da ga reši pred roparjema, kar se ji je tudi posrečilo. Na pošti je bilo tedaj v gotovini 100.000 din, skupno v vrednotnicah pa 213.641 din. Medtem ko je upravitelj reševala denar, je skušala pogumno uradnica Kafka zadržati roparja. Ugasnila je luči ter začela metati iz mračnega prostora na napadalca stole. Roparja sta se tako ustrelila pogumne uradnice, da sta jo popihala. Policija še ni prišla na sled napadalca.

— Nove telefonske zveze z inozemstvom. Z odlokom poštnega ministra je dovoljen reden telefonski promet med drugimi tudi v naslednjih relacijah (cene v francoskih frankih): Bled—Piedicelle 2.25, Celje—Grafovo pri Cerklju 2.25, Celje—Jesenice 2.25, Ljubljana—Tolmino 2.24, Kranjska gora—Ranziano 2.25, Ljubljana—Mazzeratta 3.60, Maribor—Sorrento 4.20, Rakek—Napoli 4.20, Slatina Radenci—Postoj-

na 2.25, Železniki—Raka 2.25, Ljubljana—Lentini 5.25, Kranj—Monza 3.60, Kranj—Jemina 2.65, Bled—St. Lucia di Tolmino 2.25, Železniki—Raka 2.25, Ljubljana—Isola d'Istria 2.55, Maribor—Monza 3.60, Ljubljana—Monza 3.60, Trieste—Opatica 2.25, Celje—Merano 3.60, Jesenice—Tribe 2.55, Kranj—Biclia 4.20, Koka—Trst 2.25, Ljubljana—Biella 4.20, Ljubljana—Genova 2.55, Ljubljana—Grado d'Isonzo 2.55, Ljubljana—Zorvara di Badio 3.60, Smerje—Sap—Raka 2.55, Trieste—Rim 4.20, Bled—Gemona 2.55, Bled—Mestre 3.60, Celje—Rim 4.20, Ljubljana—Rapallo 4.20, Ljubljana—Digna—Isola 2.55, Maribor—Biella 4.20, Maribor—Legnano 3.60, Maribor—Ventimiglia 4.20, Maribor—Zader 2.55, Ptuj—Postojna 2.25, Stari trg pri Rakku—Castellmare di Stabia 4.20, Trilje—Brusio 3.60 in Vrhnik—Cacia 2.25. Promet se začne 10. februarja.

— Glavnik udruženja aktura kraljevine Jugoslavije. Izšla je kombinirana št. 3-4. 1939 ki prinaša vse zakonske predpise o zasebnem zavarovanju. Uredbe in pravilniki so prevedeni tudi v francoščino, da je naša zakonodaja o zasebnem zavarovanju pristopna tudi tuzemskim akturam in drugim interesentom. (Uprava in uredništvo »Glasnika« je v OJZD v Ljubljani).

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno, zmerno mizlo vreme, tu in tam bo še malo snežilo. Večeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Sarajevu, deževalo pa v Splitu, Kumboru, Rabu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je bila v Kumboru 14 v Splitu 13, v Dubrovniku 11, na Rabu in Visu 10, v Beogradu 3 v Sarajevu 1, v Ljubljani —5.8, v Zagrebu —6, v Mariboru —7.5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.8, temperatura je znašala —7.6, na aerodromu —8.0 C.

Iz Ljubljane

— Iz Ljudska univerza, Kongresni trg, mala dvorana Filarmonije. Danes 24. bo ob 20 predaval dr. Leo Savnik o snovi: Rak na maternici. Vstop prost 41—n.

— Iz Predavanje pri ljubljanski podružnici SVD. Drevi ob 19 bo predavala ga Andreja Kijunko o »Cvetičah trajnicah, posebno o potonkah. Predavateljica: kemijska dvorana I. državne realne gimnazije v Vegovi ulici Skioptične slike. Vstop prost.

— Iz V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri francoskanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. ZAJEC, toraj ne več na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika. 3 L.

— Iz Razstava planinskih slik Edo Deržaja. Čeprav je vreme skrajno slabo, obiskuje ljubljanska kulturna publika prav pridno razstavo planinskih slik našega priznanega slikarja Edo Deržaja. Obisk prav toplo priporočamo naši srednješkolski in meščanskoskolski mladini. Razstava je odprta vsak dan od 9. dopoldne do 18. dopoldne. Razstavni prostori so toplo zakurjeni. — Priporočamo, da je slikar, kljub izrednim razmeram, prodal že nekaj svojih del, kar govori za to, da so dela kvalitetna.

— Iz »Ulice« dešeti na šentjakobskem odru. Šentjakobčani bodo ponovili to zabavno in duhovito Nusičevce veseloigro v soboto 27. in nedeljo 28. t. m. ob 20.15. Občinstvo, ki je vselej napolnilo dvorano do zadnjega kotička se je izvrstno zabavalo. Zasedba vlog bo ista kakor pri premieri le vloga Dane bo igrala na mestu — gde Šubičeve gde Prahova. Ker so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane in je odšlo tudi pri zadnji predstavi mnogo ljudi brez vstopnic, jih kupite že vnaprej.

— Iz Pedagoško društvo v Ljubljani priredi v soboto 27. t. m. ob 6 zvečer v dvorani mineraloškega instituta na univerzi zanimivo pedagoško predavanje Prof. Venceslav Coplje bo govoril o enem izmed najbolj perečih vprašanj naše vzgoje: »Državljanstva in narodnostna vzgoja naše mladine«. Vsi, ki se zanimajo za naše najvažnejše pedagoške probleme, vljudno vabljeni. Vstop prost.

— Iz V Ljubljani so umrli ob 12. januarja ob 18. januarja: Jeršek Marija, roj. Rozman, 70 let, vdova št. nadkmetnika, Japljeva ul. 2, Vidmar Marija, 71 let, kuharica, Japljeva ul. 2, Mlakar Marija, 72 let, učiteljica v p. Ilirski ul. 25, Travn Jakob, 79 let, zasebnik, Tržaška c. 54, Mlakar Marija, 9 dni, hči poln. stražnika, Celovška c. 250, Oven Alojzij, 10 mesecev sin miz. pomočnika, Čebelarjeva ul. 16, Dravljica, Jamar Avgusta, 39 let, zas., Vidovč. 9, Janovsky Ottilija, 38 let, zasebnica, b. vsa blagajničarka pri trdnici Krišperju, Kneza Kocija ul. 60, Kriz Josip, 70 let, uradnik drž. železnice v p. Ipavčeva ul. 2, Oberšek Franc, 6 tednov, sin miz. pom., Ilirska ulica 20, Stojec Rajko, 52 let, pis. ravnatelj, okrož. sodišča, Resljeva c. 12, Pregarec Dušan, 3 in pol mesca, sin friz. pom., Rožna dolina c. XV-5, Lončar Julij, 41 let, trgovec, Pojanska c. 0, Kokalj Cecilija, roj. Pirnat, 80 let, vdova mizarja, Japljeva ul. 2, Kosem Albin, hran. kontrolor v p. Vidovdanska c. 9, Zugelj Nikola, 75 let, župnik v p. Roka-va pot 8, Gaberšek Katarina, 87 let, zasebnica, Tovarniška ul. 25, Lampič Franc, 2 meseca, sin mehanika, Aleševčeva ulica 37, Klancič Franc, 81 let, mestni oficijant v p. Enspelerjeva ul. 27, Mezek Franc, 51 let, višji poštni kontrolor v p. Cankarjevo nabr. 15, Praprotnik Jožefa mati Tekla, uršulnica—učiteljica, 75 let, Kongresni trg 18, Zupančič Marija 67 let, zasebnica, Vidovdanska c. 9, Jerebčič Neža, 79 let, služkinja, Vodmatski trg 5. — V Ljubljanski bolnici so umrli: S'apar Peter, vratar papirnice. Prisloina ul. 1, Šulič Rozalija, roj. Kogoj 70 let, vdova sodn. paznika, Vodovodna c. 50, Valič Ivan, 53 let, kov. pomočnik, Milčinskega ul. 26, Peterka Brigita, 42 let, žena posestnika, Česenec 7, obč. Moravčev pri Kamniku, Jagodič Jožef, 32 let, delavec, Moste 58 obča na Komenda pri Kamniku, Campa Darjela, 33 let, žena posestnika, Jelovec, obč. S. dr. žica, Razpotnik Cilka, 22 let, hči posestnika, Kostanj 10, obč. Smartno v Tušnju, Hitej Jožef, 64 let, posestnik, Iz 28, Lipovec Franc, 60 let, posestnik, B. bno polje 78, obč. Stari trg pri Logatcu, Štemphar Tomaž, 27 let, sofer, Cerknica 215, Handler Alojzij, 70 let, obč. ubo'ec, Slovenka vas 4, obč. Stara cerkev pri Kočevju, Aleš Marija, 60 let, delavka, Graben 7, obč. Mengeš, srez Kamm'k, Štruk Bernardka, 5 mesecev, hči kijačavničarja, M. tanova pot 13, Horvat Ivan, 70 let, v. vok. orožn. stražmojster, Sv. Jakoba trg 7, Leskošek Alojzij, 53 let, zasebni uradnik, Star' trg 19, Skuti Anton, 56 let, uglaševalec klavirjev, Gregorčičeva ul. 5

PREMIERA!

Vesela komedija iz življenja gojencev ameriške pomorske akademije — Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

ANNAPOLIS

Robert Young, Florence Rice, Lionel Barrymore
KINO MATICA — 21-24

SIJAJNA IN VELEZABAVNA ČESKA KOMEDIJA! — Samo še danes in jutri!
Vsa Ljubljana — staro in mlado — je z največjim zadovoljstvom gledala to burko, se pristrčno zabavala in od srca nasmejala. — Po odrskem komadu »Sola zaklad življenja«. — Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
KINO UNION — TEL. 22-21

Film napete akcije, opasnih pustolovščin — plemenitega poštenjavanja in verne ljubezni. Kino Sloga, tel. 27-30
FATALNA BOLNIČARKA
Sally Eilers — Paul Kelly — Larry Blake.
PREMIERA DANES ob 16., 19. in 21. uri.

Poziv. Gospod, ki sem mu v ponedeljek 15. t. m. ob 11. dopoldne izročil nasproti Savnika v Kranju denarnico z orožnim listom, naj se oglasi proti nagradi z dopisom na naslov, ki je na orožnem listu. 46-2

Iz Stražišča

Muhasta zima. Ker je zapadel sneg so se zbrali vemože iz Stražišča, da ga izorjejo po banovinskih cestah. Seveda so se zbrali samo veliki, močni in vročerkvni. Vpregli so 5 konj, pa najd proti Medvodam. Od doma je se precej dobro šlo, ko pa so obrnili, se jim je zmesalo v glavi. Ker so vozili preveč blizu gostlin in trgovin, v katerih so se nasrkali blažene silovke, so pozabili na konje ter so pričeli tlačiti sneg na cesti z glavami. Ko so prišli v vas Breg, jim je postala široko izorana cesta veliko preozka in so brez pluga in konj

orali sneg. Ko so po dolgem času skoro na pol zmazrjeni prilomastili do gostilne, so zavili vanjo s preklinjanjem. Pričeli so takoj razbijati stole, mize in kozarce. Vse kar jim je prišlo pod roke, so zdrolili. Sreča je bila, da so bili enake barve. Udrili so s stoli drug po drugem, da so bili na mah vsi v krvi. Po tem junakem delu je bilo treba iti domov. Ker to ni bilo lahko, so morali pozvati izvoščke, da so junake boja prepeljali na domove. Zaradi smrtno nevarnih poškodb so morali iskati tudi zdravniški pomoči. Zdravniki so jim svetovali, naj ostanejo nekaj časa v postelji, da pomirijo preveč vroči kri. Po usodepolnem oranju snega jih menda bolita glava in ves život, ker je komaj najti prostora, kamor ne bi bil priletel udarec z stolom. Še bolj pa jih bo bolela glava, ko bodo morali v zapore zaradi divljanja, razgrajanja in pohujšanja javnosti in plačati odškodnino gostilničarju.

Ljudski smučarski tečaji v škojloškem okraju

Deset dvodnevni tečaji za gorce

V škojloškem srezu so se pričeli dvodnevni smučarski tečaji. Namenjeni so prebivalcem naših gorskih krajev, ki jim smučanje n. zgolj sport marveč praktična življenjska potreba, ako hočejo iz kraja v kraj, zlasti v sedanjih trdi ziml ko je snega meter na debelo in več. Tečajeve se udeležujejo odrasli obojega spola in šolska mladina, ki uporablja smuči na poti v šolo. Blagodejnost tečajeve se je prvič pokazala pred par leti, ko je s prirejanjem podobnih smučarskih tečajeve zanimanje za smučko izredno naraslo in so ljudje že tedaj izrekli svojo pripravljenost, da se smuči še bolj posvetijo letošnje tečajeve prireja Zimsko-sportni savez v sporazumu in s podporo banke uprave. Vseh tečajeve bo 16 in sicer ob šolskih okoliših Malenski vrh, Javorje, Leskovec, Lučine, Sv. Leonard, Črni vrh, Sorica, Stara Oselica, Martinj vrh ter Davča. Sami gorski kraji v škojloškem pogorju in v Polhograjskih dolomitih! Prva dva tečaja sta že bila. Kot prvi je prišel na vrsto Malenski vrh pod Blegasem 631 m visoko. Smuka je bila dobra, pršica 40 cm. Tečaja se je udeležilo 22 moških in 14 žensk, ki so imele zelo solidno smučarsko opremo. Bili so to lastni, prav dobri gorski izdelki. Domače delo! Maž doslej niso uporabljali, smučem pa se je poznalo, da so prekratke preozke in preveč ukrivljene. Ob tej priložnosti

sti je bila prirejena mala tekma v slalomu. Med najboljšimi je bil smučar Ciril Krek iz Dolenje Ravni pod Malenskim vrhom. Značilno za Malenski vrh je, da je to mnogo smučark. Smučanje je kot prva uvedla 12letna deklica Vida. Tečajniki so ob zaključku izrazili toplo željo, naj bi se priredili še nadaljevalni tečaj gorsko-izletnega značaja.

Kakor v Malenskem vrhu je uspel tečaj v Javorjah z 41 udeleženci, ki so imeli na osonni strani Zapravala 2 m odličnega snega. Prvi dan je bil tečaj v soli, drugi dan na prostem. O kaki tehniki doslej v Javorjah ni bilo govora. Zavijali so vsak na svoj na'rin. Zaradi velikih strmih sploh, so tod smučarji zelo pogumni. Mnogi skalejo čez grive in meje. Uporabljajo tudi kristjanjo, čeprav jim je to ime neznano. Najboljši smučar je mladenič Grošelj, ki je posebno spreten v terenskih skokih in smučskih likih. Veselje je bilo opazovati smučarje, ki so se v vedoželjnosti kar nadkriljevali. Spomnadi bodo priredili tečajniki skupen izlet na Stari vrh, ki ima tja do aprila dovolj snega.

Vse tečaje v loškem srezu vodi g. Janko Sichel iz škoje Loke, smučski učitelj, ki je obenem predavatelj in tehnični vodja. Smučarski tečaji po naših hribih so potrebni. Pozdravljamo jih in jim želimo tudi za naprej najlepših uspehov!

Iz Mokronoga

— Sokolsko društvo v Mokronogu se dobro zaveda svojega poslanstva. Dasi ga v delu ovirajo razne zapreke, vendar ga to ne moti v izvrševanju lepih sokolskih idej. In to je prav. Sokolstvo se ne sme ozirati na levo niti na desno, temveč mora iti naravnost proti cilju ne strahše se zaprek in ovir, pa naj pridejo od koderkoli. Sokolsko društvo je v zadnjem času priredilo več prireditvev, tako »Miklavžev večer«, na katerem sta bila bogato obdarovana sokolska deca in naraščaj. Za božič je skupno z mokronoškim dobrodelnim društvu priredilo bogato božičnico, za katero je med članstvom in ostalim občinstvom nabralo za tukajšnje razmere prav veliko vsoto blizu 10.000 din, da je tako bilo mogoče obdarovati z obleko in obutvijo 183 revnih, največ šolskih otrok. Od starega leta se je z zabavo prireditelji v sokolskem domu primerno postavilo in vstopilo v novo leto v trdni zavesti, da hoče tudi v novem letu posvetiti sokolstvu in sokolskemu napredku vso potrebno pozornost. Preteklo soboto je uvozilo šolajo »Maskarada«. Vsi igralci z režiserjem br. dr. Skuljem vred so se kar največ potrudili, da bi igra dosegla svoj namen. In res, uprizaritve je bila prav dobra in žela salve smeha zadovoljnega občinstva, ki je napolnilo dvorano. Igro so v nedeljo 21. t. m. ponovili. Z njo nameravajo v bližnjih dneh gostovati v Sevnici in v Trebnju. Prihodno soboto 27. t. m. bo priredilo sokolsko društvo svojo običajno predpustno zabavo in maskarado z nagrajenjem najlepših mask pod geslom »Severnii ali polarni sij«. Dne 29. t. m. pa bo imelo društvo redni letni občni zbor, na katerem bo polagalo obračun svojega dela v preteklem poslovnem letu in določilo načrt dela za tekoče poslovno leto.

Iz Trbovelj

— Pregled volilnega imenika. Občinski urad mora po zakonu o volilnih imenikih izvršiti vsako leto v januarju uraden pregled volilnega imenika. Da bo poprava pravilna in popolna, naj se volilci priprajo v tukašnjem občinskem prijavnem oddelku, ali so vpisani v volilni imenik. Za vpis naj se prijavijo vsi tisti, ki mislijo, da v imeniku še niso vpisani, predvsem tisti, ki so se lani vrnili od vojakov, kakor tudi tisti, ki so leta 1939, postali polnoletni. Enako naj store vsi starejši moški, ki bivajo vsaj eno leto stalno v občini Trbovlje ter uživajo častne pravice. Ker poznejše pritožbe, zlasti na dan volitev, ne pridejo v poštev, naj se pravočasno pobriga vsak sam prej, dokler je še čas. Priprave sprejema občinski tajnik v svoji pisarni.

Gasilska četa Trbovlje-je imela v nedeljo 21. t. m. svoj občni zbor. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen dolgoletni predsednik g. Guček, ki pa je novo izvolitev odklonil zaradi prezapovednosti. Nato je bil izvoljen naslednji upravni odbor: predsednik g. Bregar Vl., poveljnik g. Hlstan Sl.

Iz škoje Loke

— Karambol. Prometni nesreča v našem srezu se je pridružila nova. Te dni sta trčila skupaj žirovski avtomobus in neki stari trčila skupaj žirovski avtomobus in neki stari trčila skupaj žirovski avtomobus. Žirovski avtomobus je vozil na škojloško postajo 28 potnikov in je bila velika sreča, da ni bilo človeških žrtev. Oba avtomobila sta se srečala za nekim skednjem v Zmuncu na banovinski cesti med škojo Loko in Poljanami. Avtomobilni sofer je opazil tovrni avto kakih 20 m pred seboj. Iz previdnosti je zavozil čisto na rob ceste, kar pa mu je le delno uspelo. Kraj ceste je bil namreč kup gramoza. V tem je že privozil iz nasprotni smeri tovrni avto, ki je zadel s svojim zadnjim delom v prednji del avtomobusa. Udarce je bil izredno hud. Prednji del žirovskega avtomobusa je temeljito zdelalo ter ima lastnik škodo za 10.000 din. Tudi tovrni avto je bil poškodovan. Na kraju, kjer je prišlo do karambola, je cesta široka štiri in pol metra in je bila poledenela. Zato je verjetno, da zavore niso dobro držale in je v tem nedvomno del krivde za nesrečo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Borba za simplon

ki vozi tudi skozi Ljubljano

Kadarkoli gledam ekspresni vlak, ki je znan pod imenom Simplon-Orient-Express, ko zapušta Lyon, piše Paul Allard v listu Paris-Soir, se mi zdi, da lahko označimo vso zgodovino Evrope v zadnjih 70 letih, v kolikor se tiče prometnih zvez, kot borbo med Simplon-Orient-Expressom in Orient-Expressom.

Po zmagi nad Francozi l. 1870. so se Nemci prizadevali, da bi utrdili svoje poštojanke na vzhodu in v ta namen je bilo potrebno zgraditi primerne prometne zveze z orientom. L. 1875. je Nemčija vzpostavila prvo moderno zvezo z vzhodom s tem, da je otvorila železniški promet iz osvojenih Alzacije preko Bavorske, Madžarske in južnega Balkana s slavnim mednarodnim luksuznim vlakom, ki je znan pod imenom Orient-Express. Izhodna postaja ekspresa je bil Pariz, toda glavna svrha te zveze je bila nemški prodor na vzhod in obvladovanje prvega odseka na poti do Bagdada.

Od l. 1875. do l. 1914 je bila nadvlada nemškega ekspresa v prometu zagotovljena, saj je vozil večinoma po deželah, ki so bile pod nemškim gospodstvom.

L. 1918. je nemški ekspres dobil mladega konkurenta. Dne 11. aprila l. 1919. je prvič odprl v svet s postaje v Lyonu simphon-orient-ekspres. Rodil se ni naravnost v Versailles, toda bil je izraz versajškega duha. V teku mirovnih pogajanj v Versailles so Francozi in Angličani sklenili označiti svojo zmago tudi v mednarodnem železniškem voznem redu. V srednji Evropi so nastale nove države, treba je bilo mednarodne železniške zveze na novo vzpostaviti in Francozi kakor Angličani so se vprašali ali je mogoče, da imajo zvezo s Srbijo, Irakom in Palestino samo preko Monakovega in Budimpešte. Take nujnosti ni bilo in tako je bila ustvarjena železniška zveza, ki veže naravnost Francijo in s tem tudi Anglijo preko Italije, Jugoslavije in Bolgarije z bližnjim vzhodom. Odtlej sta Pariz in London zvezana naravnost z Bosporom in preko tega s Srbijo ter Irakom in sicer s simplonom, ki mu ni treba voziti po podnavski niži, ker je bil med tem zgrajen simplonski tunel.

Nemčija si je po l. 1918 opomogla in je hotela vzdžati svoje prejšnje železniške zveze z vzhodom. Na mednarodnih železniških zvezah je Nemčija naprej zahtevala, naj se k simplonu priključijo spalni

vagoni iz Berlina, Dresdenu in Dunaja, in sicer v Beogradu. Zahteva je bila sprejeta, toda proga London-Pariz-Simplon-Milan-Beograd je ostala kljub temu glavna prometna mednarodna železniška žila, proga Berlin-Beograd je ostala postranska zveza. V zadnjih letih so zastopniki nemških železnic na mednarodnih konferencah v Stockholmu in Budapešti skušali doseči kar največje ugojnosti za zvezo do Beograda, zastopniki francoskih in angleških železnic pa so se razburjali, ker ekspresna zveza med Beogradom in Berlinom preko Budimpešte ni dobro funkcionirala ter so zamude te zveze zadrževale in ovirale reden promet simplona, ki je prihajal iz Pariza v Beograd.

Po priključitvi Avstrije k Nemčiji je postala ekspresna zveza Nemčije z Beogradom boljša. Lani je na mednarodni železniški konferenci v Budimpešti nemški delegata je prodiril in slavni orient-ekspres dve uri bolj zgodaj v Budimpešto ter tako tolče hitrostni rekord simplona. Zaradi tega je nemški delegat zahteval, naj se otvorita dve novi železniški zvezi, in sicer zveza med Budimpešto in Beogradom Obe zvezi naj bi bili neodvisni od francosko-angleškega simplona. Predlog nemškega delegata je prodiril in slavni orient-ekspres izpred l. 1914 je bil rehabilitiran.

Tudi v azijskem delu poge je bilo že vse določeno za vzpostavitev nove zveze, ki bi bila nadaljevanje nemškega ekspresa. V Berlinu je bil že poklican šah Pahlevi, ki mu je ponudila Nemčija svoje tehnike in svoj material, da zaradi takozvanega transiranske železnice toča izbuhalna je vojna in vsi načrti so padli v vodo. Danes nemškega ekspresa ni več v francoskih voznih redih, kar je razumljivo. Pariz zapušča samo še vlaki, ki vozijo do Strasbourga ali Saverna. Na postaji v Lyonu pa je še vedno izhodna postaja simplona, ki vsak dan zapušta deželo, ki je v vojni, in prvi preko dežel, ki so še v miru, do Male Azije.

Preko Italije, Jugoslavije in Bolgarije sta Francija in Anglija zvezani s simplonom s svojo zaveznicu Turčijo in s tem z bližnjim vzhodom, ki bo igral, kakor vse kaže, še veliko vlogo pri odločitvah o mednarodnih preceh problemih, ki so se začeli reševati z vojno med Nemčijo in Poljsko.

—c Predavanje o novih davčnih predpisih bo priredilo Slovensko obrtno društvo v Celju v petek ob 19.30 v restavraciji »Beli vol«. Predaval bo referent Zbornice za TO.

—c Uboj pri Rogatcu. Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju sta se zagovarjala v torek 44letni posestnik Anton Gobec iz Stojnega sela pri Rogatcu in njegov pastorek, 25letni posestnikov sin Janez Čajzek iz Stojnega sela. Gobec se je lani 13. decembra zvečer v svoji hiši sprl s svojim sosedom Avgustom Artičem. Artič je začel razburjen siliti v Gobca, nakar ga je Gobec sunil, tako da je Artič padel. Gobec je zaklical na pomoč, nakar je prihitel Čajzek in zabodel Artiča z nožem v trebuh. Artiča so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je dva dni pozneje podlegel težki poškodbi. Gobec je bil oproščen Janez Čajzek pa obsojen na 4 leta robije in izgubo častnih pravic za dobo 4 let. Artičevi materi pa mora plačati bolniške in pogrebne stroške za Artiča v znesku 2696 din.

—c V celjski bolnici je umrl v ponedeljek v starosti 54 let sovinik v p. g. dr. Viljem Stribar s Sp. Hudnje pri Celju. Pokojni je služboval pred vojno, v začetku vojne in po vojni kot sodnik v Bosni. Bil je odločno nacionalen mož. V začetku vojne si je pri procesih proti nacionalistom v Sarajevu, ki so ga kot nacionalista zelo pretrpeli, nakopal živčno bolezen, ki je ni mogel več izločiti. Njegov pokojni oče Jakob Stribar je bil pred vojno gostilničar v Narodnem domu v Ptutu, pozneje pa v Dobovi pri Brezicah in nato v Gaberju pri Celju. Dr. Viljem Stribarju bodi ohranjen lep spomin, svojem naske iskreno sožalje!

—c Umrl je v torek v celjski bolnici 77letni dninar Jakob Mišler iz Velenja. —c Dve nesreči. V ponedeljek je padel 57letni brusar Anton Steble s Sp. Hudnje pri Celju na poledeneli cesti pri Sokolskem domu v Gaberju tako nesrečno da si je zlomil levo nogo v gležnju. V Trnovljah pri Celju je nedeel 36letni delavec Anton Mahne pri delu z lestve in si zlomil desno lonetico. Oba poonestečena so oddali v celjsko bolnico.

Srednješolska matineja konservatoristov

V nedeljo dopoldne so priredili konservatoristi v Hubadovi dvorani matinejo za srednješolce. Središčni namen ji je bil, vzbuditi zanimanje zorečega rodu, ki se vzgaja na naših srednjih šolah, za glasbo. Nedeljska matineja je bila le uvod v serijo sistematičnih koncertov, ki jih bodo priredili ljubljanski konservatoristi, s tem mladim uvažali v glasbeno življenje in ji večali smisel za koncertno življenje; nedvomno bodo s tem mnogo doprinesli zastajajočemu koncertnemu in glasbenemu dogajanju sploh, sočasno pa bodo mladim posredovali vrednote, ki bodo mogle plodno razširiti duševno življenje poedincev.

Nedvomno je že ideja sama na sebi nad vse pozitivna; mladinski koncerti pri nas sicer niso nekaj novega, ker so se vršili že pred leti, vendar so kasneje povsem prenehali. S tem je mladina izgubila mnogo spodbud, možnosti globljega glasbenega izobraževanja in poznavanja umetnin, kar se je poznalo tudi pri obiskih ljubljanskih koncertov. Da pa so mladini takšni koncerti dobrodošli, kaže dovolj odličen poset večerajšnje matinee in pa navdušenje, s katerim so poslušalci sprejeli izvajalce. Zato moramo smatrati naloge, ki so si jih v tem pogledu zastavili konservatoristi, za pravilne ter vredne hvale; želimo le, da se pritegnejo v krog izvajalcev bodočih koncertov naše najboljši moči, da bo srednješolska mladina deležna vsestranskih glasbenih kvalitet in se bo z njimi opajala v naših, za kulturno delo sicer neugodnih časih.

Uvodoma je govoril prof. dr. Dragotin Cvetko, ki je prikazal pomen glasbe v sodobnem življenju glede na poedince in narod ter naglasil življenjsko vrednost glasbe in pomen mladinskih koncertov. Zatem je sledil pester program, ki so ga izpolnjevali skladatelji Mozart, Saint-Saens, Gruber-Piehl, Chopin, Reger, Verdi, Relcher, Springer, Premr, Osana in Goršič. Zlasti so zanimale skladbe Osane (Trije preludiji, Zvezde žarijo, Devojčica moja) in Goršiča (Moment mélancolique, Kolo za vasjo), ki šele študirata, pa že sedaj dokazujejo s svojimi deli mnogo smisla za kompozicijsko tvorjenje ter dajeta upanje za uspešen bodoči razvoj. Ves spored so izvajali izključno konservatoristi (Osana, Zupančič, Ramovš, Capuder, Lipušček, Eiletz, Tiranova, Pokorn in Fabiani), ki so se pripravili prav lepo in s tem pokazali ne le razumevanje, marveč tudi veselje nad delom, ki so ga započeli v korist dvigovanja slovenske glasbene kulture. Po uspehu, ki so ga doživeli že prvič, bodo nedvomno uresničevali svoje načrte še z večjim elanom in ob vedno ugodnejšem odzivu tistih, ki so im mladinski koncerti prvenstveno namenjeni. cd.—

Filozofija v srednji šoli

V soboto, dne 20. t. m. je imelo naše Filozofsko društvo svoje redno predavanje v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Predaval je g. ravnatelj dr. Simon Dolar o pomenu in nalogah filozofskega pouka v srednji šoli. Predavatelj je za to temo posebno poklican, saj je na eni strani desetletja praktično poučeval filozofijo na srednji šoli, na drugi strani pa je znan tudi po svojih teoretičnih sestavkih.

Po uvodnih besedah društvenega predsednika g. univ. prof. dr. Fr. Vebra je pozele besede predavatelj. V daljšem zgodovinskem uvodu nam je prikazal kako je bila filozofija splošna prav za prav mati- ca vseh ved in kako je v vsem svojem razvoju, ki nam kaže najrazvrednejše strani filozofije in filozofskega delovanja, ohrani-

la svoje izjemno mesto. Še celo v dobah, ki so najbolj nenaklonjene filozofiji, ohrani ta svoje mesto vsaj kot splošna veda, kot okvir in osnova vseh posamičnih specialnih ved. Vsaka specialna veda ima namreč neke splošne predpostavke, neke postulate, ki jih sama ne more rešiti.

Ne oziraje se na ta najbolj zoženi obseg filozofije, je njena idejna globina in pedagoško bogastvo že zgodaj uveljavilo njeno mesto v srednji šoli. Dandanes so vpeleli filozofski pouk na srednjih šolah že po vseh kulturnih državah in na francoskem je to celo predmet pri zrelostnem izpitu. V današnjih časih pa, ko povsod opazimo znake splošne kulturne krize, ko vidimo, kako hira naše šolstvo in se posebnosti srednja šola, je nujno, da ob zahtevah po poglobitvi pouka in vzgoje ne pozabimo na filozofijo. Dober pedagog in učitelj ima tukaj sredstvo, da v največji meri ugodno vpliva na razvoj osebnosti mladega človeka.

Izvršitev te namere je lahko trojna. Filozofija je lahko poseben predmet, filozofski pouk more biti slučajen in priličen, kadar pač trčimo ob kak problem, kjer je potrebna filozofska poglobitev, ali pa ob ta načina združimo. Tretji način je najpopolnejši, postavlja pa največ zahteve na učitelja. Ze vsak strokovni učitelj bi moral znati pojasniti filozofski problem, do katerega prihaja v svojem strokovnem pouku. Poleg tega pa naj bi bila filozofija še poseben predmet od 7. razr. dalje.

Ves filozofski pouk bi se moral vršiti na seminarski način, v pogovori. Zahtevati na pamet naučeno verbalno znanje bi bilo nesposobno in škodljivo. Filozofija v srednji šoli bi se morala tudi brigati predvsem za žive probleme. Vpravi zaradi tega na je filozofski pouk tudi tako težak. Učitelj tukaj ne sme biti samo dober strokovnjak, ampak mora biti poleg tega tudi še močna osebnost in vzglednega življenja.

Kar se tiče potrebnega časa za filozofski pouk v sedmem razredu, bi se dal morda po mnenju g. predavatelja dobiti tako, da se v realni gimnaziji vzamejo ure predmetom z eno uro na teden (telovadba, higiena), ki v tej obliki itak ne kažejo pravega uspeha, na klasični gimnaziji pa bi se lahko uporabila ena ura od zemljepisa, ena pa od grščine ali latinščine, ker je vpravi pri teh predmetih učitelj itak primoran, da se spušča v filozofske probleme.

Predavatelj pa je poudaril, da ne more biti prej uspeha s filozofijo na srednji šoli, dokler si tudi vsi profesorski kandidati na univerzi ne pridobijo temeljitejšega filozofskega znanja. Uvesti bi se morala specifična predavanja za vse bodoče profesorje. Potem bi mogoče tudi po filozofiji in vpravi po njej poglobiti in razširiti izobrazbo našega mladega rodu in jih vzgojiti za kladivarje lepše bodočnosti.

Predavanje je bilo dobro obiskano in številno občinstvo je z največjo pozornostjo sledilo predavateljevemu izvajanju. Dolgotrajno odobravanje je nagradilo g. predavatelja za njegovo uspešno predavanje.

Kaj najbolj zanima ameriško javnost

Ugotovitve zavoda za proučevanje javnega mnenja

V Ameriki imajo institut za proučevanje javnega mnenja in sicer Gallupov institut, ki se obrača pogosto do prebivalstva, da zve, kakšno je njegovo razpoloženje ali javno mnenje o raznih pomembnejših dogodkih in pojavih. Ob koncu leta je ta zavod poizvedoval pri Američanih, za kaj so se najbolj zanimali v preteklem letu. Gallupov institut se obrača na pripadnike raznih socialnih plasti, da bi tako dobil prežer ameriškega javnega mnenja. Ob koncu lanskega leta se je obrnil nanje z vprašanjem, kakšno pozornost so Američani posvečali na primer monakovskemu atentatu ali potopitvi ladje »Admiral Spee« nemškemu pohodu na Poljsko itd. Izkazalo se je, da povprečen Američan ni posvetil posebne pozornosti nekaterim dogodkom, ki so zelo razgibali evropsko javno mnenje.

Na prvem mestu pa je bilo vendar zanimanje za vojno napoved Anglije in Francije na drugem mestu so posvečali Američani veliko pozornost odpravi preprečitvi izvoza orožja iz Amerike. Šele na tretjem mestu je bil monakovski atentat, a že na četrtem pomorska bitka med Angleži in Nemci pri Montevideu ter potopitve ladje »Admiral Spee«. Posebno značilno za Američane je, da tako pomembnemu svetovnemu dogodku, kakršni je bil sklenitev pakta med Nemčijo in Rusijo, niso posvečali skoraj nobene pozornosti. Institut nam tega ne ve razložiti, lahko pa si sami, kajti povprečni Američan ima zelo nejasne pojme o zemljepisju. Rusija je neke tako nekončno daleč od povprečnega ameriškega občorja, da se Američani ne morejo zanimati za takšne »malenkosti«. Zato si ne morejo misliti, da bi imelo zbližanje med Rusijo in Nemčijo kakšen poseben pomen.

Približno tako kakor so ocenjevali Američani pakt med Rusijo in Nemčijo, so tudi posvečali pozornost drugim zgodovinskim dogodkom preteklega leta s svojega tesnega stališča. Izjema je bil le monakovski

atentat. Razumljivo pa je, zakaj so se toliko zanimali za potopitev nemške oklopne ladje, saj je ob tisti priliki ameriški tisk delal posebno velik hrup ter pripisoval Angležem veliko zmago. Upoštevati je tudi treba, da je Hitlerjevo ime v Ameriki zelo popularno in da so se zaradi tega Američani tako zelo zanimali za monakovski atentat.

Iz Celja

—c Velike prometne ovire zaradi snega. V noči od ponedeljka na torek je zapadlo v Celju in v vsem celjskem okrožju zelo mnogo snega. V Celju in okolici je dosegel sneg višino 60 cm, drugod pa je snežna odeja debela tudi 1 meter in še več. Zaradi snega je moralo mestno avtobusno podjetje ukiniti avtobusni promet na progah Celje-Kozje-Podstreda, Celje-Sv. Peter pod Sv. gotami in Mozirje-Solčava, dokler ne bodo zasneženih cest zorali. Tudi na ostalih avtobusnih progah so bile motnje, ki so jih pa v torek odstranili. V mestu Celju so v torek do poldneva zorali ulice in tako odpravili zastoj v lokalnem prometu. Zaradi visokega snega ni moglo v torek jutraj mnogo otrok iz okolice v šolo. Ker je prišlo v torek jutraj v mesto zelo malo kmetov in kmetice, je bil živilski trg skoraj prazen. Zaradi snega in snežnih zametov so imeli vlaki v torek velike zamude.

—c Smuško skakalno tekmo za prvenstvo Mariborskega zimskosportnega združenja in za prvenstvo Celja bo priredil Smučarski klub Celje na Svecnico 2. februarja popoldne na svoji skakalnici v Liscach pri Celju. Poleg domačih je prijavljenih desletj tudi že mnogo naših mednarodnih tekmovalcev iz Gorenjske.

—c Debatni večer Sokolskega društva Celja-matice se bo pričel drevi ob osmih v mali dvorani Narodnega doma. Članstvo je vabljeno, da se udeleži večera v čim večjem številu.

MALI OGLASI

deseta 50 par. davek posebej. Prekriti izjave odesa Din 1.— davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5.— Din

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Presernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema upravo
do 9. ure dopoldne

MREŽE

za postelje najceneje pri
ANDLOVIC, zaloga pohištva,
Komenskega ul. 34. 373

50 PAR ENTLANJE

izuriranje vezene zaves, perila, monogramov, gumbic
Velika zaloga perja po 7.— din
»Julijana«, Gosposvetska c. 12
4. L.

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila
si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14.

Inserirajte

V

SLOV. NARODU

KETSEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

MLAD BRIVSKI POMOČNIK
želi praktičirati v boljšem damskem salonu. Naslov v upravi lista. 394

IZVEZANO PLETILJO

za Intarsien ročni pletilni stroj
iščem. Mesto stalno, zasluček
dobro. Trikotaza »Zlatno janje«
Johann Kurath, Čakovec. 391

SLUŽBO PORTIRJA

hišnega sluga ali čuvarja išče
invalid, ki sta mu svojčas kot
rudarju v Srbiji ozeblil obe nogi
in sedaj živi v veliki bedi v
rudniškem kraju v Sloveniji. Je
zanesljiv in skrajno pošten in
bi voljno opravljal vsakršno
službo. Blagohotne ponudbe naj
se pošljejo na naslov: Anton
Brecko — Senovo pri Rajhen-
burgu, Reštanj 10. 392

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

GOSTILNA »TRIGLAV«
se odda takoj. Pojasnila: Ciber,
Cojzova cesta. 390

PRODAM
Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 5.— Din

OREHOVA JEDRCA

nova, sortiran cvetlični med in
medico dobite na ceneneje v
MEDARNI
Ljubljana Zidovska ul. 6 2 L

POUK

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 5.— Din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj, oddelki od 1/7.
do 8. in od 1/8. do 9. zvečer.
Pouk tudi po diktatu. Tečaj
od 1 do 4. mesece.

Novi tečaj se prične 1. febru-
arja. Solina zelo nizka.
Moderna in največja strojeopisna!
Vpisovanje dnevno do 8. ure
zvečer. Christoff učni zavod,
Ljubljana, Domobranska c. 15,
tel. št. 48-43. 389

E. C. Bentley:

„Skok skozi okno“

ROMAN

— Gotovo bi moral stric vedeti resnico, toda še bolj zadovoljna bi bila, če bi bila tvoja radovednost povsem potlačena in vsa zadeva urejena.

Potem je čital dalje:

— »Nedavno sem zvedel stvari, ki so moje naziranje izpremenile. Nočem reči s tem, da bi hotel objaviti svoja dognanja, toda rad bi z vami o tem govoril in vas prosil, da mi odgovorite na nekatera vprašanja.

— Če bi mi lahko povedali kaj, kar bi postavilo to zadevo v drugačno luč. Ne vidim vzroka, zakaj bi tega ne mogli storiti. Upam torej, da bom zvedel od vas, kdaj in kje bi se lahko sestala. Vsekakor želim, da bi mogel prisostvovati najinemu sestanku gospod Cupples, ki se ga gotovo spominjate in ki mu je priloženi rokopis znan.

Z globokim spoštovanjem

Philip Trent.

— Kako hladno je to pismo! — je vzklila.
— Da, — je odgovoril, — prav praviš. Najbolje bi bilo poslati mu ga s posebnim slom, da bi mu zanesljivo prišlo v roke.

Sedla je k njemu na preprogo.

— Moraš mi nekaj povedati, — je zašepetala.

— Če to vem ...

33

— Ko si snoči govoril s stricem, ali si mu kaj omenil o nama?

— Ne, — je odgovoril. Moraš se sama odločiti, dali naj o tem obvestim znanca zdaj ali pozneje.

— Torej mu vse poveš? — Za hip je povesila oči.

— Hočem, da mu to poveš. Potem bo pa vse jasno.

Dvignila je oči in nekaj časa sta se molče vsa srečna gledala.

Naslonil se je na stol.

— Mabel, — je dejal tiho, — ali bi ne hotela igrati nekaj, kar izraža čisto radost, neskaljeno srečo?

Stopila je h klavirju in zaigrala nekaj akordov. Potem je pa zaigrala iz vse duše zadnji stavek »Devete simfonije«. Ob teh zvokih se je zdelo, da se odpirajo rajska vrata.

XII.

Pred staro hrastovo pisalno mizo je stal John Marlowe in iz predalčka je vzel debelo, dolgo ku-

— Torej vi ste to čitali? — je vprašal Cupples.

— Čital sem to prvič pred dvema dnevoma, — je odgovoril Cupples. — Govoril sem o tem temeljito s Trentom.

Marlowe se je obrnil k Trentu.

— Tu je vaš rokopis, — je dejal in ga položil na mizo. — Prečital sem ga trikrat in ne mislim, da bi se bil kdo drugi bolj približal resnici kakor vi.

Trent je prešlišal poklon in nepremično se je zagledal v ogenj v peči.

— Mislite, da v njem ni čiste resnice, — je odgovoril končno. — Pripravljen sem poslušati, kaj nam poveste.

— To bo nedvomno dolgo pripovedovanje.

— Tem boljše, kajti rad bi spoznal vse zveze. Najraje bi pa slišal kaj o vaših zvezah z Mandersonom.

V začetku se mi je zdelo, da je v vsem tem igral veliko vlogo pokojnikov značaj.

— Prav pravite, — je odgovoril Marlowe trpko. Stopil je k peči in se naslonil na prizidek. Storim, kar predlagate.

— Vendar vam pa moram že v naprej povedati, — ga je prekinil Trent, — da zaenkrat, čeprav sem pripravljen pazljivo poslušati vas, nimam prav nobenega razloga dvomiti o pravilnosti svojih zaključkov. — Bognal je s prsti po kuverti. — Vaša stvar je braniti se, mar ne?

Marlowe je prikal. Bil je zelo hladen in samozavesten. To je bil čisto drugačen človek, ne več tisti nervozni in skrušeni Marlowe, ki ga je videl Trent v Marlistonu. Njegove modre oči so bile jasne, le gube okrog ust so kazale, da se zaveda položaja.

— Manderson ni bil povprečen človek, — je začel z mirnim glasom. — Neumorno je delal, da bi povečal svoje bogastvo. To je bil mož izredno močne volje in imel je tudi mnogo sreče. Nedvomno bi se sto in sto ljudi lotilo njegovih načrtov z enako žilavostjo in brezobzirnostjo, če bi jih imelo. Nisem pa še srečal človeka, ki bi bil prinesel v svojo kariero toliko prebrisaniosti, opaznosti in inteligence kakor on. Nazivali so ga Napoleon Walstreeta. Toda le

redki ljudje so vedeli, koliko resnice je bilo v tem zdevku. Nikoli ni pozabil, kaj bi mu moglo koristiti, v svojih trgovskih načrtih je bil kakor Napoleon. Proučeval je poedine dogodke v posebnih poročilih, ki so bila sestavljena zanj v kratkih razdobjih in ki jih je imel vedno pri rokah, tako da se je lahko vsak čas podrobno informiral o premogu, pšenici, železnici ali o čemer je pač hotel. Potem je lahko prišel s pogumnejšim in bolj premišljenim načrtom nego drugi. Bilo je znano, da Manderson nikoli ni storil ničesar, kar je bilo najverjetnejše. Njegove poteze so bile vedno presenečenje in odtoč tudi njegov uspeh. Borza je postala nervozna, ko se je razširila vest, da tiči Manderson za to ali ono akcijo. Znal je zasnovati načrt do najmanjših podrobnosti ta čas ko se je bril.

— Ali je imel Manderson kakšno versko prepričanje? — je vprašal Cupples naenkrat.

Marlowe je malo pomislil.

DNEVNE VESTI

Zastopniki naših gospodarskih krogov pri trgovinskem ministru. Nedavno smo poročali, da je bil na sestanku gospodarskih organizacij sklican pod okriljem Avtomobilskega kluba v Ljubljani sestavljen poseben akcijski odbor z nalogo, da posreduje na pristojnih mestih za odpravo sedanjih škodljivih predpisov o omejitvi porabe tekočih goriv. Ta akcijski odbor je bil včeraj korporativno sprejet v deputaciji pri trgovinskem ministru. Zastopniki naših organizacij so obrazložili ministru, kako sijo je prizadeta Slovenija zaradi ustavitve motornega prometa ter da je nujno potrebno nekaj čim prej ukrepati, da bi Slovenija dovolj preskrbljena s tekočim gorivom.

Naša država je bila zastopana na konferenci letalske federacije. Iz Berna so se vrnil zastopniki našega civilnega letalstva, ki so se udeležili konference Mednarodne aeronaftične federacije (FAI). Konferenca je bila velikega pomena glede na sedanjo vojno za našo državo pa tudi zaradi tega, ker drže preko Jugoslavije številne mednarodne letalske linije. Konferenci so prisostvovali zastopniki Rumunije, Belgije, Švice, Anglije, Italije in Francije razen naše države, številne druge države so pa sporočile, da se ne morejo udeležiti konference, a da odobravajo vnaprej vse sklepe. Med temi državami je bila tudi Nemčija.

Naš uvoz nafte iz Rumunije. Lani smo uvozili iz Rumunije 150.000 ton nafte. Skupno je Rumunija izvozila 4.15 milijona ton nafte in sicer največ v Nemčijo, nato sledijo Italija, Anglija, Francija, Belgija, Madžarska in šele na zadnjem mestu je Jugoslavija.

Ponovna podražitev železa. Po novem letu se je železo zopet podražilo, in sicer za 45 din pri 100 kg. Staro železo je zdaj po 1.20 do 2 din, baker po 15 dinov po 12 dinov. V naši kovinski industriji je že precej časa občutno pomanjkanje sirov in starih kovin, a organizacija zbiranja starega železa in drugih kovinskih predmetov še vedno ni izvedena, čeprav gospodarski krogi in strokovnjaki že dolgo ozarjajo oblasti, da bi bilo potrebno organizirati smotno zbiranje starih zdaj zavrženih predmetov.

Izvoz vina iz Slovenije. Slovenija izvažala največ vina v Nemčijo. Zadnje tedne in sicer decembra smo ga izvozili 1344 hl, in sicer samo iz severne Slovenije. Največ vina za izvoz pridelujejo v Slovenskih gorah. Skupno je bilo lani izvoznega iz Slovenije 15.615 hl vina v Nemčijo, 209 hl v Češkoslovaško, 49 hl na Poljsko in 9 hl na Nizozemsko.

Nezaposlenost v državi. Osrednja uprava za posredovanje dela v Beogradu poroča, da je decembra iskalo pri vseh javnih borzah dela v državi delo 46.810 nezaposlenih delavcev ter 8010 delavk, skupno torej 53.820 nezaposlenih. Skupno z nezaposlenimi, prijavljenimi prejšnjem mesecu, je bilo v vsej državi ob koncu decembra prijavljenih 82.785 nezaposlenih delavcev in 13.353 delavk. Nezaposlenih razpoložljivih službenih mest je ostalo iz prejšnjega meseca za 423 nezaposlenih. Podpre je prejemalo skupno 14.585 nezaposlenih, izplačano pa je bilo 2.968.071 din. 1. januarja je bilo prijavljeno pri borzah dela v vsej državi 24.354 nezaposlenih.

Zelo dober lov palamit. Ribiči v okolici Šitenika so imeli včeraj izredno srečo. Ujeli so okrog 3.000 kg palamit, kar je nekaj posebnega v tem času. Nekaj rib je bilo odposlanih tudi v notranjost države in najbrž jih bo nekaj tudi na ljubljanskem trgu naprodaj.

Nove telefonske zveze z inozemstvom. Z odlokom poštnega ministra je dovoljen reden telefonski promet med drugim tudi v naslednjih relacijah (cene v francoskih frankih): Bled—Pisalec 2.25, Celje—Grado 2.25, Grahovo pri Cerklju—Reka 2.25, Jesenice—St. Lucia di Tolmino 2.24, Kranjska gora—Ranzano 2.25, Ljubljana—Mazzerata 3.60, Maribor—Sorrento 4.20, Rak—Napoli 4.20, Slatina Radenci—Pustojna 2.25, Zelenjki—erka 2.25, Ljubljana—Lentini 5.25, Kranj—Monza 3.60, Kranj—Gemina 2.65, Bled—St. Lucia di Tolmino 2.25, Ljubljana—Marmirolo 3.60, Ljubljana—Isola d'Istria 2.55, Maribor—Monza 3.60, Ptuj—Monza 3.60, Trzin—Opatica 2.25, Celje—Merano 3.60, Jesenice—Triest 2.55, Kranj—Biella 4.20, Koka—Trst 2.25, Ljubljana—Biella 4.20, Ljubljana—Genova 2.55, Ljubljana—Grado d'Isola 2.55, Ljubljana—Zorvara di Badio 3.60, Šmarje-Sap—Re-

ka 2.55, Trzin—Rim 4.20, Bled—Gemoni 2.55, Bled—Mestre 3.—, Celje—Rim 4.20, Golnik—Zader 2.55, Kranj—Catania 5.25, Ljubljana—Rapallo 4.20, Ljubljana—Digna na Istria 2.55, Maribor—Biella 4.20, Maribor—Legnano 3.60, Maribor—Ventimiglia 2.25, Maribor—Zader 2.55, Ptuj—Postojna 2.25, Stari trg pri Raketu—Castellmari di Stabia 4.20, Trzin—Brusio 3.60 in Vrhnik—Cacia 2.25. Promet se začne 10. februarja.

Glasnik združenja aktaura kraljevine Jugoslavije. Izšla je kombinirana št. 3-4 1939 ki prinaša vse zakonske predpise o zasebnem zavarovanju. Uredbe in pravilniki so prevedeni tudi v francoščino, da je naša zakonodaja o zasebnem zavarovanju pristopna tudi inozemskim aktuarjem in drugim interesentom. (Uprava in uredništvo "Glasnika" je v OUZD v Ljubljani).

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno, zmerno mizlo vreme, tu in tam bo še malo snežilo. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Sarajevu, deževalo pa v Splitu, Kumboru, Rabu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je bila v Kumboru 14, v Splitu 13, v Dubrovniku 11, na Rabu in Visu 10, v Beogradu 3 v Sarajevu 1, v Ljubljani —5.8, v Zagrebu —6, v Mariboru —7.5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.8, temperatura je znašala —7.6, na aerodromu —8.0 C.

Iz Ljubljane

Ljudska univerza, Kongresni trg, mala dvorana Filharmonije. Danes 24. bo ob 20. predaval dr. Leo Šavnik o snovi: Rak na maternici. Vstop prost. 41—n

Predavanje pri ljubljanski podru-nici SVD. Drevi ob 19. bo predavala ga. Andreja Ključenko o "Cvetičah trajnicah, posebno o potonkah". Predavateljica: kemijska dvorana I. državne realne gimnazije v Vegovi ulici. Skioptične slike. Vstop prost.

Učjeza detet in Sentaškobskem odr. Sentaškobčani bodo ponovili to zabavno in duhovito Nušičevo veselico v soboto 27. in nedeljo 28. t. m. ob 20.15. Občinstvo, ki je vselej napolnilo dvorano do zadnjega kotička, se je izvrstno zabavalo. Zasedba vlog bo ista kakor pri premieri, le vlogo Dane bo igrala na mestu gđe. Subičeve gđe. Prahova. Ker so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane in je odšlo tudi pri zadnji predstavi mnogo ljudi brez vstopnic, jih kupite že vnaprej.

Pedagoško društvo v Ljubljani priredi v soboto 27. t. m. ob 6. zvečer v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi zanimivo pedagoško predavanje. Prof. Venceslav Čopić bo govoril o enem izmed najbolj perečih vprašanj naše vžgoje: "Državljanstva in narodnostna vzgoja naše mladine". Vsi, ki se zanimajo za naše najvažnejše pedagoške probleme, vjudno vabljene. Vstop prost.

Občni zbor Kr. jugoslovenskega aerokluba "Naša krila" v Ljubljani ob 15. februarja in sicer za kraljevini odbor ob 18., za oblastni odbor pa pol ure kasneje v prostorih tukajšnjega avtomobilskega kluba. Kongresni trg 1. Cilani se vabijo naj se udeležijo občnega zbora v čim večjem številu. 44—n

Maskarada Ljubljanskega Sokola bo tudi letos na pustni torek v Narodnem domu. 43—n

Za planinski ples, ki ga bo priredilo Slovensko planinsko društvo v četrtek 1. februarja ob 20 v Sokolskem domu na Taboru, so že na razpolago vstopnice v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I. Pravčasno si rezervirajte lože in mize. 45—n

Združene četvarje v Ljubljani poziva gđe člane naj najkasneje do 31. t. m. vsi brez izjeme vložijo davčne prijave. Vse nadaljnje informacije dobite v združenju. — Uprava 42—n

SOKOL

Savezni predjaški tečaj za članice b. od 8. do 22. februarja t. l. v Beogradu. Stroške za hrano in stanovanje nosi savez med em ko plačajo ložaj, ednice odnosa posameznice. Prijavi ena sestre imajo pravico do polnočne vožnje. Sestre ki se žele tečaja udeležiti naj se prijavijo žup-nim načelstvom na kaseje do 1. februarja t. l.

Mariborske in okoliške novice

Velike zamude vlakov. Zaradi sn žlih zametov so naslase zopet velike zamude vlakov. Včerajšnji nočni brzli vlak je prišel v Maribor z zamudo 150 minut. Tuji ostali potniki in brzli vlaki so prihajali včeraj v Maribor z zamudo 100 do 120 minut.

Zaradi velikih zamud vlakov prihajajo v Maribor tudi listi neredno in kasno. Naše cenjene naročnike in čitatele prosimo, naj to upoštevajo, ako ne debe lista, kakor je bilo doslej običajno.

Nočno lezariško službo imata tekoči tedni Minaškova mestna lekarna pri Orliu na Gavnem trgu 12, tel. 25-35, ter Rom-sova lekarna na vogalu Aleksandrove in Mejske ceste, tel. 25-32.

Vlaci prihajajo v Maribor še vedno z zamudami. Današnji jutranji brzli vlak ki prihaja v Maribor redno ob 3 je prišel v Maribor šele ob 7, avtomobilski promet pa poteka v mestu in v okolici redno.

Kam? Od doma je pred dnevni po-begni letni delavčev sin Franc Lorber, stanujoč v Krčevini, Aleksandrova cesta št. 14. Starši se bojijo, da se fantu ni kaj hudega pripetilo, ter so zadevo prijavili policiji, ki sedaj poizveduje za pobegnim fantom.

Kaj se dogaja na Mali Kopl? Kakor znano, je pod Malo Kopo neki smučarski dom, od koder so se preteklo nedeljo čule neke bojne pesmi. Očividno pravijo, da so bile v tamošnji okolici tudi neke vešbe. Prav bi bilo, ako bi se kdo zanimal, kaj se pod Malo Kopo dogaja.

Drag vžgalnik. V neki gostilni na Aleksandrovi cesti je neki Franc D pred ozirom demonstrativno prizgal svoj vžgalnik. Straznik je možkarju vžgalnik zepnil. Ker ni bil žigosan, bo kazen občutna.

Študentske novice. V četrtek 25. t. m. bo predaval učitelj meščanske šole Ivan Sumnjak o temi "Anglija in Angličje". Predavanje bodo spremljali izvirne angleške skioptične slike. Pričetek predavanja bo

Davi je straznik našel na Glavnem trgu vsega okrvavljenega Rudolfa Schnel-

ob 19. Pred predavanjem tedensko poročilo v slikah.

Dobre sree Brezja. Pri Devici Mariji v Brezju deluje zelo marljivo tamošnji točni križ. To so pokazala tudi poročila na društvenem občnem zboru. Društvo šteje 122 članov in 31 pomladkarjev. Pri volitvah so bili izvoljeni: predsednik Avgust Škerbič, podpredsednik Franc Cep, tajnik Feri, blagajnik Uraic, gospodar Franc Krump.

Mariborsko vreme. Višina snega je bila davi ob 7.46 cm. Novega snega je zapadlo po opazovanih tezenske vremenske postaje samo za 1 cm. Dopoldne ob 10 je še snežilo. Včeraj je bila najvišja temperatura —3.2 davi pa najnižja —7.5. Padavin je bilo od raztopljenega snega 2.4 mm. Tezenska vremenska postaja na-poveduje zboljšanje vremena.

Umevanje sodobnih socialnih potreb

Hutterjeva tekstilna tvornica plača 1,250.000 din dra-ginjskih doklad svojim delavcem in nameščencem

Maribor, 23. januarja. Znano je, da posevča vodstvo tukajšnje Hutterjeve tekstilne tvornice živahno po-zornost sodobnim socialnim nalogam in potrebam. O tem priča velikopotezna za-snova zazidave kompleksa ob Ciril-metodovi. Maistrovi, Prešernovi in Vrazovi ulici, ureditev pokojniškega sklada za tvor-niško nameščenstvo in zgradnja čednega stanovanjskega bloka na Pobrežju, kjer imajo Hutterjevi delavci svoja skromna toda udobna in zdrava stanovanja.

Kakor je vodstvo Hutterjeve tekstilne tvornice že v prejšnjih letih potrdilo svoj sloves širokogrudnega ravnanja s svojim nameščenstvom, tako se tudi v sedanjih težkih časih, ko narašča draginja, v polni meri zaveda svojih socialnih nalog. Te dni bo namreč Hutterjeva tekstilna tvornica razdelila svojim nameščencem in delav-

Mariborsko gledališče

Sreda, 24. jan. ob 20.: Othello, Premiera

Red C. Četrtek, 25. jan. ob 20.: Zoročka na Jadra-nu. Red A.

Premiera nad vse učinkovite založni-g "Othello", ki bo danes v sredo, zasluži za-radi nesmrtnega imena njenega avtorja, največjega dramatika svetovne literature, polno gledališče. Premiera je sicer name-njena za abonente reda C. vendar je po-sebno v parterju, na balkonu in v ložah še dovolj prostora tudi za drugo občinstvo. Zlasti naša inteligenca naj bi pri tej pri-liki s svojim obiskom pokazala, da uvažu-je znamenitost tega kulturnega dogodka za naše Narodno gledališče in za naš Ma-ribor.

cem skoraj en in četrt milijona dinarjev, kot posebno draginsko doklado za l. 1939. Tvornično vodstvo je spoznalo, da je tre-ba ob naraščanju cen vseh življenjskih po-trebin pomagati delavstvu in nameščen-stvu. Od omenjene vsote dobi vsak dela-vec po 1000 din, vsak mojster pa po 1500 do 2000 din. Od tega zneska bo odstopil vsak nameščenec in delavec po 25 odstot-kov v skupni pokojniški sklad.

S tem je vodstvo Hutterjeve tvornice pokazalo razumevanje za težke razmere, v katerih živi njegovo nameščenstvo in delavstvo. Posledice te širokogrudnosti se bodo poznale tudi v mariborskih trgovinah in mariborskih obrti, saj pride denar v go-spodarski krogotok. Upati je, da bodo temu zgledu sledila tudi druga podjetja, ki so v srečnem položaju, da to lahko storijo.

Kadar prihajajo k nam indijski principi

Resnična zgodba z naše meje — Tajinstveni indijski princ in njegov avto

Maribor, 23. januarja. Te dni se je pripeljal na našo mejo v krasnem avtomobilu elegantno obleden mlajši človek. Takoj je bilo videti, da se pretaka po njegovih zilah modra kri. Pripeljal se je iz notranjosti naše države. Namenjen je bil čez mejo. Našim obmej-nim organom je pojasnil, da je indijski princ. Tudi listine so to njegovo izpoved potrdile. To je bilo vse v najlepšem redu. Skrivnost se je prilela šele, ko je indijski princ vprašal naše obmejne organe, če zna kdo francosko.

Med obmejnimi organi je carinik, ki perfektno govori francosko. Ko se je v brezbrini francosčini predstavil galantne-mu indijskemu princu, pa se je pokazalo, da princ francosčine sploh ne zna ali pa je noče govoriti. Poslednje bi bilo komaj verjetno, ker bi ne bilo za to nobenih tehničnih razlogov. Pač pa je indijski princ govoril perfektno neki drugi tuji jezik. Naši obmejni organi so se zanimali za

neka pisma, ki jih je imel »indijski princ« pri sebi. Ta pisma in še druge okolišni-ci so potem povzročile, da je moral princ s svojim avtomobilom nazaj proti Mariboru in naprej proti Zagrebu. Princ pa je imel smolo. Povozil je nekega kolesarja, pri Konjancu pa je doživel karambol s tovornim avtomobilom. Pri tem se je karoserija njegovega krasnega avtomobila občutno poškodovala.

Epilog te zgodbe o skrivnostnem indijsk-em princu pa je bil čisto svojevrsten. Na meji se je pojavil princ poškodovan avto, toda brez princa. Avto je še sedaj ob meji. Najbolj zanimivo pa je to, da se za avto nihče ne zanima.

Ukinitve avtobusne proge Maribor—St. Ilj. Ker je železnica uvedla vlak na progi Maribor—St. Ilj z odhodom iz Maribora ob 11.30 in s povratkom iz St. Ilja ob 12.10 se avtobusna proga mestnega avto-busnega prometa na tej progi ukinja.

Za zmreženimi okni na Pobreški cesti...

Do 31. decembra je bilo sprejetih v mariborsko kaznil-nico 14.391 obsojencev

Maribor, 23. januarja. Zanimive so številke, v katerih se od-raža razvoj in stanje mariborske moške kaznilnice, ki je v oktobru lanskega leta proslavljala 50letnico svojega obstoja in razvoja. Kaznilnica načeluje upravnik g. Njivo Vrtab, ki mu stoji ob strani 88 urad-nikov in uslužbenec.

Do 31. decembra 1929 se je v maribor-ski kaznilnici po takrat veljavnih predpi-sih izvrševala samo kazen ječe in težke ie-je pri odraslih od enega leta naprej v sa-motnem in skupnem zaporu pri mladost-nih od 6 mesecev naprej pa v mladostnem oddelku, s 1. januarjem 1930 pa se je tudi v mariborski kaznilnici uvedel rski pro-gresivni sistem izvrševanja kazni. Kazen se po tem sistemu začneva v celici na-da-nju se v skupnem zaporu, potem v poseb-nem oddelku za svobodnjake in naposled na pogojnem dopustu. Sedaj je v kaznilnici 525 obsojencev, med njimi 17 ki so bi-li obsojeni na dosmrtno zaporno kazen. Na pobegu je 11 obsojencev. Pooleto izpuščenih je bilo doslej skupno 857 obsojencev, z drugih kaznilnic 23 obsojencev. 1 obsoj-nec je vrnil se s pobega. Do 31. decembra ani je bilo sprejetih v mariborsko moško kaznilnico od 1. 1889 dalje 14.391 obsojen-cev.

Poučni in zanimivi so podatki o obsojen-cih, ki prestajajo sedaj svojo zaporno ka-zen v mariborski moški kaznilnici. Po za-konskem stanju prevladujejo med njimi samci, ki jih je 342. Oženjenih je 195, vdovcev 17, ločenih 11. Po veri je 488 pri-padnikov rimskokatolič. vere, 25 pravo-sлавnikov 2 grška katolič. 9 protestantov, 1 žid 2 muslimani in 2 brez konfesije. Naj-več jih je kmečkega stanu in sicer 279. Iz industrije ter obrti jih je 100, trgovine in bančništva 17, svobodnih poklicev 8, dni-narjev in služničadi 18, drugih poklicev 9, brez poklica 7, državna in samoupravna služba 1. Po vrsti kazni jih je 17 obsojenih v dosmrtno robijo, 423 prestaja začasno ro-bijo, 6 zatočencev, 78 strogi zapor, 5 pa na-vadni zapor.

Značilno je, da je med obsojenci, ki se nahajajo v mariborski moški kaznilnici naj-več takšnih, ki so stari 25 do 35 let. Teh je 237. Od 17 do 21 let jih je 31, od 21 do 25 let 81, od 25 do 40 let 84, nad 40 do 50 let 65, nad 50 do 60 let 19, nad 60 let pa jih je 12. Med obsojenci jih je 224, ki so bili kaznovani že več kakor trikrat, 53 jih ima tri predkazni, 49 dve, 87 pa jih je en-krat predkaznovanih. 456 obsojencev ima osnovno šolo, 26 srednjo šolo, 26 je nepis-menih, 21 pa samoukov. Po državljanstvu jih je 516 jugoslovenov, 8 Italijanov, 3 Nemci in 1 Rus. Iz dravske banovine je 457 obsojencev, iz drinske 5, iz dunavske 10, iz hrvatske 33, iz moravske 3, iz var-darske 2, iz vrbarske 4, iz zetske 3, iz Beo-grada 2, iz inozemstva 10. Zoper obstojo države in njeno ureditev se je pregrešil samo 1, zoper življenje in telo 216, zoper občo

varnost ljudi in imovine 11 zaradi naprav-ljanja lažnih listin in mer prestajajo svojo kazen 4 obsojenci zaradi ponarejanja de-narja 8, zoper javne moralo se jih je pre-grešilo 7 zaradi tatvine in utaje jih je bilo obsojenih 179 zaradi razbojništva in izsi-ljevanja 81 zaradi prevare in bankrotstva 10, po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi 10, po vojaškem kazenskem zakoniku pa 12.

V smislu razpisa ministrstva pravde iz 1. 1929 pa se je ustanovil v mariborski ka-znilnici tudi poseben oddelk pridržancev. Z razpisom ministrstva pravde z dne 9. novembra 1939 je odredeno da izvršujejo v posebnem oddelku mariborske kaznilnice pridržanje po prestani kazni za vse moške obsojene na pridržanje od sodišč na področju vse države izvzemši hrvatske banovine. Do 31. decembra 1939 je bilo sprejetih v oddelk za pridržance 196 oseb. V zavodu se nahaja sedaj 74 pridržancev.

Toda v mariborski moški kaznilnici je poskrbljeno tudi za zdravstvo in za izob-ražbo. V kaznilniški bolnišnici je 42 postelj za polnoletne obsojence, 10 postelj pa za mladoletnike. Tudi ima kaznilnica 2 na no-vo urejeni knjižnici. Knjižnica za odrasle šteje sedaj 5230 knjig, knjižnica za mladoletnike pa 1751 knjig. Na posestvu pri Sv. Miklavžu je gospodarska knjižnica, ki šte-je sedaj 116 knjig. Obsojenci so po potre-bi zaposleni v obratih. Učijo se krojaštva, čevljarstva, tkalstva, mizarstva, pleskar-stva, knjigovodstva, litografije, izdelovanja papirnatih vredic, kovastva, kleparstva, ključavničarstva, metlarstva, kolarstva, pe-karstva poljedelstva in vrtnarstva. Vsem mlajšim obsojencem in vsem tistim, ki prestajajo daljše zaporne kazni, se nudi pri-lika, da se izučijo v kakem obrtu. Obso-jenci mladoletniki in obsojenci iz celice ob-iskujejo šolo, odrasli nepismeni obsojenci analifabetiki tečaj, obsojenci iz obratov pa obrtno nadaljevalno šolo. Poučuje se tudi petje. Mladoletniki dvakrat na teden te-lovadajo. Tako je v vsakem pogledu po-skrbljeno, da se tistim, ki so dobre volje in dobre narave omogoči vrnitev k pamet-nemu, poštenemu in zadovoljivemu življe-nju po prestani kazni.

Izpred sodišča

Drzen roparski napad. V Savcih sta v noči na 5. novembra 1939 vdrila dva mlajša moška v stanovanje posestnika Josipa Ma-rina. Eden roparjev je bil oborožen s samo-kresom, drugi pa s sekiro. Navalila sta na Marina, ga vrgla na tla in mu odvzela 300 din gotovine ter samokres. Orožnikom se je posrečilo, da so roparja kmalu izsele-dili in zaprli. Bila sta to 19letni Jože F. in 20letni Anton C., ki sta se morala zaradi omenjenega ropa včeraj dopolniti zagovar-jati pred velikim kazenskim senatom ma-riborskega okrožnega sodišča. Jože F. je bil v tajni razpravi obsojen na 2 leti in

6 mesecev ječe, Anton C. pa na 2 leti ječe in na 3letno izgubo častnih državljanskih pravic.

Ker so kradli vino in kokeši, je mali ka-zenski senat mariborskega okrožnega so-dišča obsodil 32letnega Stanka Vrbnjaka na 4 mesece strogega zopora, 25letnega Stanka Križana na 3 mesece strogega za-pora, prav tako tudi 32letnega Bogomirja Križana na 3 mesece strogega zopora. Obsojenci so namreč lani v aprilu ukradli štirim posestnikom v Ključarevih kokeši in vino ter povzročili okoli 1500 din škode. Ukradeno vino so doma izpili, kokeši pa pojedli.

Da mu je denar, da bi pretepel ženo. Spet preločena je bila kazenska razprava pri 32letnem zidarju Francu Stepišniku iz Trbočle, ki se je moral ponovno zagovar-jati pred velikim kazenskim senatom ma-riborskega okrožnega sodišča zaradi ob-tožbe državnega tožilca, češ da je 31. av-gusta 1939 v Zamošanskem gozdu izropal posestnika Jakoba Vesenjaka ter mu od-vzel 1200 din gotovine. Pri včerajšnji raz-pravi je obtoženi Stepišnik dejal, da mu je Vesenjaj dal prostovoljno denar kot na-grado, da bi pretepel njegovo ženo.

Ovire v prometu

Poljčane, 23. januarja. Novi sneg, ki je zapadel v pretekli noči je zmedo v prometu še povečal. Zima je zdaj prav takšna, kakor je bila v letih 1929-1930.

Snega je ponekod namelo toliko, da je gledal v hiše skozi okna in da so vrata komaj odpirali. Otroci niso mogli priti v šolo, ki je ostala prazna. Izostali je avto-bus Ptuj—Makole—Poljčane, ki zaradi ve-likih zametov ni mogel voziti. Izostali so peki, mlekarji ali pa prihajali z velikimi zamudami. Vlaki z ljubljanske strani so imeli večurne zamude, manjše zamude pa so imeli tudi vlaki z mariborske strani. Dijaški jutranji vlak je odpeljal namestu ob pol 7, šele ob 8. dopoldanski vlak iz Ljubljane pa je tudi prišel s poldrugo-urno zakasnitvijo. Take zime kakor je letošnja s tako dolgotrajnim mrzom in z obilnim snegom ne pomnijo niti naj-starejši ljudje. Res je bila huda zima tudi l. 1929, toda ne tako dolgotrajna. Zjutraj na cestah ni bilo videti ljudi. Kdor ni imel nujnih opravkov, sploh ni šel iz hiše. Šele popoldne, ko so sneg na cesti iz Makol pa do Poljčan zorali, je bilo nekoliko boljše. V dolinah nekako še gre, po gričih in hol-mih raztresena naselja pa se nahajajo v sil-nih zametih. V nevarnosti je tudi uboga ži-vina, ki prezeba in zmruže v slabo opa-ženih hlevih. Močno je oviran zaradi mraza tudi obrat tukajšnje elektrarne.

Iz Ptuja

Tragična smrt dveh bratov. Pri Sv. Mar-jeti pri Ptuj se je primeril tragičen do-godek, ki je zahteval dve človeški žrtvi. Pri nekem lončarju sta bila zaposlena kot pečarska pomočnika 21 letni Ivan in 20 let-ni Josko Jakobec, doma iz Hrvatskega Za-gorja, ki sta se zvečer, preden sta šla spat, vlegla pred veliko peč za gline. Ker sta bila zelo trudna in od toplote prevzeta, sta pri peči kmalu zaspa, od strupenih plinov, ki so uhajali iz peči, pa sta še kmalu zastrupila in se nista več prebujila. Zjutraj so našli domaći oba mrtva. Takoj, ko so jih našli, so skušali spraviti jih z umetnim dihanjem k življenju, vendar je ostal ves trud zaman.

Ptujska gasilska četa je imela preteklo nedeljo svoj redni občni zbor, ki ga je vo-dil namestu obbolelega predsednika g. Vi-dmarja, poveljnik čete g. Vauda. Četa je la-ni posredovala pri 11 podeželskih požarih in enem velikem požaru v Ptuj. Blagaj-na izkazuje 22.451.50 din dohodkov in 21.446.25 din izdatkov. Reševalni avtomobil je imel 89 prevozov in je prevozil v 163 urah 1650 km. Pri volitvah je bil po-novno izvoljen za predsednika g. Vidmar, za poveljnika g. Vauda, za podpoveljnika pa g. Močnik Stefan.

Ogenj je uničil gospodarsko poslopje po-sestnika Petra Marjana pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Škode je za 20.000 din.

Velike zamude vlakov. Zaradi snega je promet na naših cestah zelo omejen. Že nekaj dni je prekinjen avtobusni promet s Halozami in Slov. goricami. Tudi vlaki imajo velike zamude, zlasti pa brzolaki, ki prihajajo iz Madžarske. Včerajšnji po-poldanski brzli vlak je imel kar nad 3 ure zamude.

Odbor za zaščito otrok se je osnoval. Pretekli teden je bila v mestni posvetoval-nici seja vseh društev, ki se pečajo za vzgojo otrok. Na tej seji je bil izvoljen od-bor za zaščito otrok in je bil za predse-dnika izvoljen mestni župan dr. Remec, za podpredsednika pa m. s. Matija Križan in gđe. Dragica Bratkovič.

Iz Gornje Radgone

Vinarski in sadjarski tečaj. Banske uprava je razpisala za tekoče leto 9mese-čni tečaj iz vinarske in sadjarske stroke v banovinskih trsnici in drevenici pri Kape-li, pošta Slatina Radenci. Prošnje se imajo vložiti najpozneje do 1. februarja pri upravi banovinske drevesnice in trsnice pri Kapeli, kjer daje upravitelj Fr. Novak vse potrebne informacije. Prošnji je treba priložiti krstni list, šolsko spričevalo, nra-stveno spričevalo, izjavo staršev o dovo-ljenju gojencem za vpis v tečaj ter izjavo staršev o prevzemu stroškov za tečajnika.

Sokolsko društvo je razposlalo te dni vabila za sokolsko maskarado dne 3. fe-bruarja.

Vzajemna pomoč obmejnih gasilcev. V ponedeljek je bil v Ljudski šoli redni občni zbor gasilske čete Gornja Radgona. Četa ima 131 članov. Gasila je pri 8 po-žarih, med njimi pri 4 požarih onstran me-je. Skupna po požarih prizadeta škoda je znašala okrog 210.500 din, medtem ko je bila ogrožena in oteta vrednost nad 800 tisoč din. Meseca maja je četa uspešno sodelovala pri reševanju zaradi poplav in naraščanja Mure. Dobhodkov je imela četa lani 34.537.05 din, izdatkov 23.209.40 din in je prebitka 11.327.65 din. Med izdatki je tudi dotacija v gradbeni fond za novi gasilski dom, ki znaša ob koncu leta 30.000 din. Skupno premoženje čete v gotovini je 41.327.65 din. Četa ima lasten dom, mo-torno brigado, lasten gasilski avtomobil in ostali potreben gasilski material. Pri vo-litvah za bodočo poslovno 3letno dobo je bil izvoljen z malimi spremembami po večini dosedajni odbor s predsednikom Jos. Hraščeljem ter poveljnikom St. Cividin-jem na čelu.

Borba za simplon

ki vozi tudi skozi Ljubljano

Kadarkoli gledam ekspresni vlak, ki je znan pod imenom Simplon-Orient-Express, ko zapušta Lyon, pa se Paul Aliard v listu Paris-Soir, se mi zdi, da lahko označimo vso zgodovino Evrope v zadnjih 70 letih, v kolikor se tiče prometnih zvez, kot borbo med Simplon-Orient-Expressom in Orient-Expressom.

Po zmagi nad Francozi l. 1870. so se Nemci prizadevali, da bi utrdili svoje položaje na vzhodu in v ta namen je bilo potrebno zgraditi primerne prometne zveze z orientom. L. 1875. je Nemčija vzpostavila prvo moderno zvezo z vzhodom s tem, da je otvorila železniški promet iz osvojenih Alzacije preko Bavariske, Madžarske in južnega Balkana s slavnim mednarodnim luksuznim vlakom, ki je znan pod imenom »Orient-Express«. Izhodišča postaja ekspresa je bil Pariz, toda glavna sv. hta te zveze je bila nemški prodor na vzhod in obvladovanje prvega odseka na poti do Bagdada.

Od l. 1875. do l. 1914. je bila nadvlada nemškega ekspresa v prometu zagotovljena, saj je vozil večnoma po deželah, ki so bile pod nemškim gospodvom.

L. 1918. je nemški ekspres dobil mlade konkurenta. Dne 11. aprila l. 1919. je prvič odhpal v svet s postaje v Lyonu simplon-orient-ekspres. Rodil se ni naravnost v Versaju, toda bil je izraz versajške duha. V teku mirovnih pogajanj v Versaju so Francozi in Angličani sklenili označiti svojo zmago tudi v mednarodnem železniškem voznem redu. V srednji Evropi so nastale nove države, treba je bilo mednarodne železniške zveze na novo vzpostaviti in Francozi kakor Angličani so se vprašali ali je nujno, da imajo zvezo s Sirijo, Irakom in Palestino samo preko Mnakovega in Budimpešte. Take nujnosti ni bilo in tako je bila ustvarjena železniška zveza, ki veže naravnost Francijo in s tem tudi Anglijo preko Italije, Jugoslavije in Bolgarije z bližnjim vzhodom. Odtlej sta Pariz in London zvezana naravnost z Bosporjem in preko tega s Sirijo ter Irakom in sicer s simplonom, ki mu ni treba voziti po podunavski nižini, ker je bil med tem zgrajen simplonski tunel.

Nemčija si je po l. 1918. pomagala in je hotela vzd. žati svoje prejšnje železniške zveze z vzhodom. Na mednarodnih železniških zvezah je Nemčija naprej zahtevala, naj se k simplonu priključijo spalni

vagoni iz Berlina, Dresdena in Dunaja, in sicer v Beogradu. Zahteva je bila sprejeta, toda proga London-Pariz-Simplon-Milan-Beograd je ostala kljub temu glavna prometna mednarodna železniška žila, proga Berlin-Beograd je ostala postranska zveza. V zadnjih letih so zastopniki nemških železnic na mednarodnih konferencah v Stockholmu in Buda-pesti skušali doseči kar največje ugo-nosti za zvezo do Beograda, zastopniki francoskih in angleških železnic pa so se razburjali, ker ekspresna zveza med Beogradom in Berlinom preko Budimpešte ni dobro funkcionirala te so zamude te zveze zadleživale in ovirale reden promet simplona, ki je prihajal iz Pariza v Beograd.

Po priključitvi Avstrije k Nemčiji je postala ekspresna zveza Nemčije z Beogradom boljša. Lani je na mednarodni železniški konferenci v Budimpešti nemški delegat je prodir in slavn orient-ekspres dve uri bolj zgodaj v Budimpešto ter tako tole hitrostni rekord simplona. Zaradi tega je nemški delegat zahteval naj se odzvoita dve novi železniški zvezi, in sicer zveza med Budimpešto in Beogradom ter zveza med Beogradom in Carigradom. Obe zvezi naj bi bili neodvisni od francosko-angleškega simplona. Predlog nemškega delegata je prodir in slavn orient-ekspres izpred l. 1914. je bil rehabilitiran.

Tudi v azijskem delu proge je bilo že vse določeno za vzpostavitev nove zveze, ki bi bila nadaljevanje nemškega ekspresa. V Berlin je bil že poklican šah Pahlevi, ki mu je ponudila Nemčija svoje tehnike in svoj material, da zgradi tako zvano transiransko železnico, toda izbruhnila je vojna in vsi načrti so padli v vodo.

Danes nemškega ekspresa ni več v francoskih voznih redih, kar je razumljivo. Pariz zapušča samo še vlaki, ki vozijo do Strasbourga ali Saverna. Na postaji v Lyonu pa je še vedno izhodna postaja simplona, ki vsak dan zapušta deželo, ki je v vojni, in prvi preko dežel, so se v miru, do Male Azije.

Preko Italije, Jugoslavije in Bolgarije sta Francija in Anglija zvezani s simplonom s svojo zavezničko Turčijo in s tem z bližnjim vzhodom, ki bo igral, kakor vse kaže, še veliko vlogo pri odločitvah o mednarodnih preceh problemih, ki so se začeli reševati za vojno med Nemčijo in Poljsko.

—c Predavanje o novih davčnih predpi-
slih bo priredilo Slovensko obrtno društvo
v Celju v petek ob 19.30 v restavraciji
»Beli volc«. Predaval bo referent Zbornice
za TOI.

—c Uboj pri Rogatu. Pred tričlanskim
senatom okrožnega sodišča v Celju sta se
zagovarjala v torek 44letni posestnik An-
ton Gobec iz Stojnega sela pri Rogatu in
njegov pastorek, 25letni posestnikov
sin Janez Cajzek iz Stojnega sela. Gobec
se je lani 13. decembra zvečer v svoji hiši
sprl s svojim sosedom Avgustom Artičem.
Artič je začel razburjen siliti v Gobca,
nakar ga je Gobec sunil, tako da je Artič
padel. Gobec je zaklical na pomoč, nakar
je prihitel Cajzek in zabodel Artiča z
nožem v trebuh. Artiča so prepeljali v
celjsko bolnico, kjer je dva dni pozneje
počel težki počitki. Gobec je bil
oproščen Janez Cajzek pa obsojen na 4
leta robije in izrubo čestnih pravic za
dobro 4 let. Artičevi materi pa mora plačati
bolniške in pogrebne stroške za Artiča v
znesku 2696 din.

—c V celjski bolnici je umrl v ponedel-
jek v starosti 54 let sorčnik v p. g. dr.
Viljem Štribar s Sp. Hudinje pri Celju.
Pokojni je služboval pred vojno, v začetku
vojne in po vojni kot sodnik v Bosni. Bil
je odločno nacionalen mož. V začetku voj-
ne si je pri procesih proti nacionalistom v
Sarajevu, ki so ga kot nacionalista zelo
pretrpeli, nakopal živčno bolezen, ki je
ni mogel več izločiti. Njegov pokojni
oče Jakob Štribar je bil pred vojno gostil-
ničar v Narodnem domu v Ptufu, pozneje
pa v Dobovi pri Brezicah in nato v Gaberju
pri Celju. Dr. Viljem Štribarju bodi ohran-
jen lep spomin, svojem našo iskreno so-
žalje!

—c Umrl je v torek v celjski bolnici
77letni dninar Jakob Mišer iz Velenja.

—c Dve nesreči. V ponedeljek je padel
57letni brusar Anton Steble s Sp. Hudinje
pri Celju na poledeneli cesti pri Sokolskem
domu v Gaberju tako nesrečno da si je
zlomil levo nogo v plečnu. V Trnovljah
pri Celju je padel 36letni delavec Anton
Mabne pri delu z lesne in si zlomil desno
lopatko. Oba ponesrečenca so oddali v
celjsko bolnico.

Srednješolska mati- neja konservatoristov

V nedeljo dopoldne so priredili konser-
vatoristi v Hubodovi dvorani matinejo za
srednješolce. Središnji namen bil je bil
vzbuditi zanimanje zorečega rodu, ki se
vzgraja na naših srednjih šolah, za glasbo.
Nedeljska matineja je bil uvod v se-
rijo sistematičnih koncertov, ki jih bodo
priredili ljubljanski konservatoristi, s tem
mladno uvažali v glasbeno življenje in ji
večali smisel za koncertno življenje; ne-
dvomno bodo s tem mnogo doprinesli za-
stajajočemu koncertnemu in glasbenemu
posredanju sploh, še posebno pa bodo mladim
področevali vrednote, ki bodo mogoče plod-
no razširili duševno življenje poedincev.

Nedvomno je že ideja sama na sebi nad-
vse pozitivna; mladinski koncerti pri nas
sicer niso nekaj novega, ker so se vršili
že pred leti, vendar so kasneje povsem
prenehali. S tem je mladina izgubila mno-
go spodbud, možnosti globljega glasbene-
ga izobraževanja in poznavanja umetnin,
kar se je poznalo tudi pri obiskih ljub-
ljanskih koncertov. Da pa so mladini tak-
šni koncerti dobrodošli, kaže dovolj odli-
čen poset večerajšnje matinee in pa na-
vdušenje, s katerim so poslušalci sprejeli
izvajalce. Zato moramo smatrati naloge,
ki so si jih v tem pogledu zastavili kon-
servatoristi, za pravilne ter vredne hvale:
želimo le, da še pritegnejo v krog izvajal-
cev bodočih koncertov naše najboljše mo-
či, da bo srednješolska mladina deležna
vsestranskih glasbenih kvalitativ in se bo z
njimi opajala v naših, za kulturno delo
sicer neugodnih časih.

Uvodoma je govoril prof. dr. Dragotin
Cvetko, ki je prikazal pomen glasbe v so-
dobnem življenju glede na poedince in
narod ter naglasil življenjsko vrednost
glasbe in pomen mladinskih koncertov. Za-
tem je sledil pester program, ki so ga iz-
polnjevali skladatelji Mozart, Saint-Saens,
Gruber-Pichler, Chopin, Reger, Verdi, Rei-
cher, Springer, Premrli, Osana in Goršič.
Zlasti so zanimale skladbe Osane (Trije
preludiji, Zvezde žarjot, Devčičica moja)
in Goršiča (Moment mélancolique, Kolo za
vasjo), ki še študirata, pa že sedaj do-
kazujeta s svojimi deli mnogo smisla za
kompozicijsko tvorjenje ter dajeta upanje
za uspešen bodoči razvoj. Ves spored so
izvajali izključno konservatoristi (Osana,
Zupančič, Ramovš, Capuder, Lipušček, El-
let, Tiranova, Pokorn in Fabiani), ki so
se pripravili prav lepo in s tem pokazali
ne le razumevanje, marveč tudi veselje nad
delom, ki so ga započeli v korist dviganja
slovenske glasbene kulture. Po uspehu, ki
so ga doživeli že prvič, bodo nedvomno
uresničevali svoje načrte še z večjim elan-
om in ob vedno ugodnejšem odzivu tistih,
ki so jim mladinski koncerti prvenstveno
namenjeni. cd.—

Filozofija v srednji šoli

V soboto, dne 20. t. m. je imelo naše Fi-
lozofsko društvo svoje redno predavanje v
predavnišnici mineraloškega inštituta na uni-
verziteti. Predaval je g. ravnatelj dr. Simon
Dolar o pomenu in nalogah filozofskega
pouka v srednji šoli. Predavatelj je za to
temo posebno poklican, saj je na eni strani
desetletja praktično poučeval filozofijo na
srednji šoli, na drugi strani pa je znan tudi
po svojih teoretičnih sestavkih.

Po uvodnih besedah društvenega pred-
sednika g. univ. prof. dr. F. Vebra je po-
večal besedo predavatelju. V daljšem zgo-
dovinskem uvodu nam je prikazal kako je
bila filozofija spocetka prav za prav matic-
ca vseh ved in kako je v vsem svojem raz-
voju, ki nam kaže najrazvitejšje strani
filozofije in filozofskega delovanja, ohrani-

la svoje izjemno mesto. Še celo v dobah, ki
so najbolj nenaklonjene filozofiji, ohrani ta
svoje mesto vsaj kot splošna veda, kot
okvir in osnova vseh posamičnih special-
nih ved. Vsaka specialna veda ima namreč
neke splošne predpostavke, neke postulate,
ki jih sama ne more rešiti.

Ne oziroma se na ta najbolj zoženi obseg
filozofije, je njena idejna globina in peda-
goško bogastvo že zgodaj uveljavilo nje-
no mesto v srednji šoli. Dandanes so vpe-
ljali filozofski pouk na srednjih šolah že
po vseh kulturnih državah in na Franco-
skem je to celo predmet pri zrelostnem iz-
pitu. V današnjih časih pa, ko povsod opa-
žamo znake splošne kulturne krize, ko vi-
dimo, kako hira naše šolstvo in še poseb-
no srednja šola, je nujno, da ob zahtevah
po poglobitvi pouka in vzgoje ne pozabimo
na filozofijo. Dober pedagog in učitelj ima
tukaj sredstvo, da v največji meri ugodno
vpliva na razvoj osebnosti mladega člove-
ka.

Izvršitev te namere je lahko trojna. Filo-
zofija je lahko poseben predmet, filozof-
ski pouk more biti slučajen in priličen, ka-
dar pač trdimo ob kak problem, kjer je po-
trebna filozofska poglobitev, ali pa obpa-
ta načina združimo. Tretji način je najpo-
nejši, postavlja pa največ zahteve na učitelja.
Ze vsak strokovni učitelj bi moral
znati pojasniti filozofski problem, do ka-
tereja prihaja v svojem strokovnem pouku.
Poleg tega pa naj bi bila filozofija še pose-
ben predmet od 7. razr. dalje.

Ves filozofski pouk bi se moral vršiti na
seminarski način, v pogovorih. Zahtevati na
pamet naučeno verbalno znanje bi bilo ne-
smotno in škodljivo. Filozofija v srednji
šoli bi se morala zato brigati predvsem za
žive probleme. Vpravi zaradi tega na je fi-
lozofski pouk tudi tako težak. Učitelj tu-
kaj ne sme biti samo dober strokovnjak,
ampak mora biti poleg tega tudi še močna
osebnost in vzglednega življenja.

Kar se tiče potrebnega časa za filozofski
pouk v sedmem razredu, bi se dal morda po-
mnenju g. predavatelja dobiti tako, da se
v realni gimnaziji vzamejo ure predmetom
z eno uro na teden (televadba, higiena), ki
v tej obliki itak ne kažejo pravega uspeha,
na klasični gimnaziji pa bi se lahko upora-
bila ena ura od zemljepisa, ena pa od gr-
ščine ali latinščine, ker je vpravi pri teh
predmetih učitelj itak primoran, da se spu-
šča v filozofske probleme.

Predavatelj pa je poudaril, da ne more
biti prej uspeha s filozofijo na srednji šoli,
dokler si tudi vsi profesorski kandidati na
univerzi ne pridobijo temeljitvega filozof-
skega znanja. Uvesti bi se morala specifi-
na predavanja za vse bodoče profesorje.
Potem bo mogoče tudi po filozofiji in vpravi
po njej poglobiti in razširiti izobrazbo na-
šega mladega rodu in jih vzgojiti za kladi-
varje lepše bodočnosti.

Predavanje je bilo dobro obiskano in šte-
vilno občinstvo je z največjo pozornostjo
sledilo predavateljev izjavam. Dolgo-
trajno odobravanje je nagradilo g. predava-
telja za njegovo uspešno predavanje.

Kaj najbolj zanima ameriško javnost

Ugotovitve zavoda za proučevanje javnega mnenja

V Ameriki imajo institut za proučevanje
javnega mnenja in sicer Gallupov institut,
ki se obrača pogosto do prebivalstva, da
zve, kakšno je njegovo razpoloženje ali jav-
no mnenje o raznih pomembnejših dogo-
dkih in pojavih. Ob koncu leta je ta zavod
poizvedoval pri Američanih, za kaj so se
najbolj zanimali v preteklem letu. Gallu-
pov institut se obrača na pripadnike raz-
nih socialnih plasti, da bi tako dobil pre-
zr ameriškega javnega mnenja. Ob koncu
lanskega leta se je obrnil nanje z vpra-
šanjem, kakšno pozornost so Američani posve-
čali na primer monakovskemu atentatu ali
potopitvi ladje »Admiral Spee« nemškemu
pohodu na Poljsko itd. Izkazalo se je, da po-
vprečni Američan ni posvetil posebne po-
zornosti nekaterim dogodkom ki so zelo
razgibali evropsko javno mnenje.

Na prvem mestu pa je bilo vendar zani-
manje za vojno napoved Anglije in Francije
na drugem mestu so posvečali Američani
veliko pozornost odpravi prepovedi izvoza
orožja iz Amerike. Šele na tretjem mestu
je bil monakovski atentat, a že na četr-
tem pomorska bitka med Angličani in Nem-
ci pri Montevidueu ter potopitev ladje »Ad-
miral Spee«. Posebno značilno za Američa-
ne je, da tako pomembnemu svetovnemu
dogodku, kakršen je bil sklenitev pakta
med Nemčijo in Rusijo, niso posvečali skoraj
nobene pozornosti. Institut nam tega
ne ve razložiti, lahko pa si sami, kajti po-
vprečni Američan ima zelo nejasne pojme
o zemljepisju. Rusija je nekje tako ne-
skontno daleč od povprečnega ameriškega
obzorja, da se Američani ne morejo zani-
mati za takšne »malenkost«. Zato si ne mo-
rejo misliti, da bi imelo zblizanje med Ru-
sijo in Nemčijo kakšen poseben pomen.

Približno tako, kakor so ocenjevali Ame-
ričani pakt med Rusijo in Nemčijo, so tudi
posvečali pozornost drugim zgodovinskim
dogodkom preteklega leta s svojega tesne-
ga stališča. Izjema je bil le monakovski

atentat. Razumljivo pa je, zakaj so se to-
liko zanimali za potopitev nemške oklopne
ladje, saj je ob tisti priliki ameriški tisk
delal posebno velik hrup ter pripisoval An-
gležem veliko zmago. Upoštevati je tudi
treba, da je Hitlerjevo ime v Ameriki zelo
popularno in da so se zaradi tega Američani
tako zelo zanimali za monakovski atentat

Iz Celja

—c Velike prometne ovire zaradi snega.
V noči od ponedeljka na torek je zapadlo
v Celju in v vsem okoljskem okrožju zelo
mno go snega. V Celju in okolici je dose-
gel sneg višino 60 cm, drugod pa je sneg
odeja debela tudi 1 meter in še več.
Zaradi snega je moralo mestno avtobusno
podjetje ukiniti avtobusni promet na pro-
gah Celje-Kozje-Podsreda, Celje-Sv.
Peter pod Sv. gorami in Mozirje-Solčava,
dokler ne bodo zasneženih cest zorali.
Tudi na ostalih avtobusnih progah so bi-
le motnje, ki so jih pa v torek odstranili.
V mestu Celju so v torek do popoldneva
zorali ulice in tako odpravili zastoj v lo-
kalnem prometu. Zaradi visokega snega
ni moglo v torek jutraj mnogo otrok iz
okolice v šolo. Ker je prišlo v torek ju-
traj v mesto zelo malo kmetov in kmetice,
je bil živilski trg skoraj prazen. Zaradi
snega in snežnih zametov so imeli vlaki
v torek velike zamude.

—c Smuško skakalno tečmo za prven-
stvo Mariborskega zimskega športnega po-
dsvaja in za prvenstvo Celja bo priredil
Smučarski klub Celje na Svečnico 2. fe-
bruarja popoldne na svoji skakalnici v
Lisach pri Celju. Poleg domačih je pri-
javljenih doslej tudi že mnogo naših med-
narodnih tekmovalcev iz Gorenjske.

—c Debatni večer Sokolskega društva
Celja-matice se bo pričel drevi ob osmih
v mali dvorani Narodnega doma. Članstvo
je vabljeno, da se udeleži večera v čim
večjem številu.

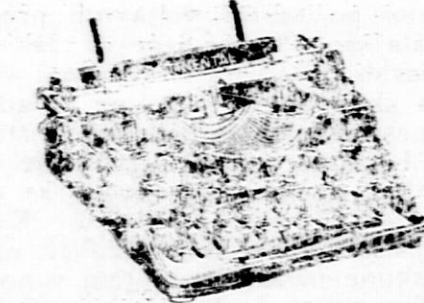
MALI OGLASI

deseta 50 par. davek posebej Preklicni izjave deseta D1b 1.—
davek posebej
za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znaniko. — Popustov za male oglase ne priznamo

RAVRO

deseta 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 5.— Din

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema upravo
do 4 ure dopoldne

MREŽE
za postelje najceneje pri
ANDLOVIC, zaloga pohištva,
Komenskega ul. 31. 373

50 PAR ENTLANJE
azuriranje vezanje zaves, pe-
cila monogramov gumbice
Velika zaloga perja po 7.— din
»Julijana«, Gospodarska c. 12
4. L.

ZA VSAKO PRILOKO
najboljša in najcenejša oblačila
si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14.

Inserirajte
v
SLOV. NARODU

MLAD BRIVSKI POMOČNIK
želi praktirati v boljšem dam-
skem salonu. Naslov v upravi
lista. 394

IZVEZANO PLETILJO
za intenzivni ročni pletilni stroj
iščem. Mesto stalno, zasluček
dobro. Trikotarja »Zlatno janje«
Joahim Kurath, Čakovec. 391

SLUŽBO PORTIRJA
hišnega sluga ali čuvaja išče
invalid, ki sta mu svojčas kot
rudarju v Srbiji ozebli obe nogi
in sedaj živi v veliki bedi v
rudniškem kraju v Sloveniji. Je
zanesljiv in skrajno pošten in
bi voljno opravil vsakršno
službo. Blagohotne ponudbe naj
se pošljejo na naslov: Anton
Brečko — Senovo pri Rajhen-
burgu, Reštanj 10. 392

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

GOSTILNA »TRIGLAV«
se odda takoj. Pojasnila: Ciber,
Cejzova cesta. 390

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 5.— Din

OREHOVA JEDRCA
nova, sortiran cvetlični med in
medico dobiti na ceneje v
MEDARNI
Ljubljana, Zidovska ul. 62 L.

POUK

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 5.— Din.

Strojepisni pouk

Večerni tečaj, oddelki od 1/27.
do 8. in od 1/28. do 9. zvečer.
Pouk tudi po diktatu. Tečaj
od 1 do 4. mesece.

Novi tečaj se prične 1. febru-
arja. Šolnina zelo nizka. Mo-
derni in največja strojeopisna!
Pisovanje dnevno do 8 ure
zvečer. Christofov učni zavod,
Ljubljana, Dombrovska c. 15,
tel. št. 48-43. 389

E. C. Bentley:

„Skok skozi okno“

ROMAN

— Gotovo bi moral stric vedeti resnico, toda še
bolj zadovoljna bi bila, če bi bila tvoja radovednost
povsem potlačena in vsa zadeva urejena.

Potem je čital dalje:

—Nedavno sem zvedel stvari, ki so moje naziranje
izpremenile. Nočem reči s tem, da bi hotel objaviti
svoja dognanja, toda rad bi v zami o tem govoril
in vas prosil, da mi odgovorite na nekatera vpra-
šanja.

— Ce bi mi lahko povedali kaj, kar bi postavilo
to zadevo v drugačno luč. Ne vidim vzroka, zakaj
bi tega ne mogli storiti. Upam torej, da bom zvedel
od vas, kdaj in kje bi se lahko sestala. Vsekakor
želim, da bi mogel prisostvovati najinemu sestanku
gospod Cupples, ki se ga gotovo spominjate in ki
mu je priloženi rokopis znan.

Z globokim spoštovanjem

Philip Trent.

— Kako hladno je to pismo! — je vzklila.
— Da, — je odgovoril, — prav praviš. Najbolje
bi bilo poslati mu ga s posebnim slom, da bi mu
zanjsljivo prišlo v roke.

Sedla je k njemu na preprogo.
— Moraš mi nekaj povedati, — je zašepetala.
— Ce to vem ...

33

— Ko si snoči govoril s stricem, ali si mu kaj
omenil o nama?

— Ne, — je odgovoril. Moraš se sama odločiti,
dali naj o tem obvestim znanca zdaj ali pozneje.

— Torej mu vse poveš? — Za hip je povešala oči.

— Hočem, da mu to poveš. Potem bo pa vse jasno.

Dvignila je oči in nekaj časa sta se molče vsa
srečna gledala.

Naslonil se je na stol.

— Mabel, — je dejal tiho, — ali bi ne hotela za-
igrati nekaj, kar izraža čisto radost, neskaljeno
srečo?

Stopila je h klavirju in zaigrala nekaj akordov.
Potem je pa zaigrala iz vse duše zadnji stavek »De-
vete simfonije«. Ob teh zvokih se je zdelo, da se od-
pirajo rajska vrata.

XII.

Pred staro hrastovo pisalno mizo je stal John
Marlowe in iz predalčka je vzel debelo, dolgo ku-
verto.

— Torej vi ste to čitali? — je vprašal Cupplesa.

— Čital sem to prvič pred dvema dnevnoma, — je
odgovoril Cupples. — Govoril sem o tem temeljito
s Trentom.

Marlowe se je obrnil k Trentu.

— Tu je vaš rokopis, — je dejal in ga položil na
mizo. — Prečital sem ga trikrat in ne mislim, da bi
se bil kdo drugi bolj približal resnici kakor vi.

Trent je preslišal poklon in nepremično se je za-
gledal v ogenj v peči.

— Mislite, da v njem ni čiste resnice, — je odgo-
voril končno. — Pripravljen sem poslušati, kaj nam
poveste.

— To bo nedvomno dolgo pripovedovanje.

— Tem bolj, kajti rad bi spoznal vse zveze. Naj-
raje bi pa slišal kaj o vaših zvezah z Mandersonom.

V začetku se mi je zdelo, da je v vsem tem igral
veliko vlogo pokojnikov značaj.

— Prav pravite, — je odgovoril Marlowe trpko.
Stopil je k peči in se naslonil na prizidek. Storim,
kar predlagate.

— Vendar vam pa moram že v naprej povedati, —
ga je prekinil Trent, — da zaenkrat, čeprav sem
pripravljen pazljivo poslušati vas, nimam prav no-
benega razloga dvomiti o pravilnosti svojih zaključ-
kov. — Bopal je s prsti po kuverti. — Vaša stvar
je braniti se, kar ne?

Marlowe je priklimal. Bil je zelo hladen in samo-
zavesten. To je bil čisto drugačen človek, ne več
tisti nervozni in skrušeni Marlowe, ki ga je videl
Trent v Marlstonu. Njegove modre oči so bile jasne,
le gube okrog ust so kazale, da se zaveda položaja.
— Manderson ni bil povprečen človek, — je začel
z mirnim glasom. — Neumorno je delal, da bi po-
večal svoje bogastvo. To je bil moč izredno močne
volje in imel je tudi mnogo sreče. Nedvomno bi se
sto in sto milijard lotilo njegovih načrtov z enako žila-
vostjo in brezbizirnostjo, če bi jih imelo. Nisem pa
še srečal človeka, ki bi bil prinesel v svojo kariero
toliko prebrisaniosti, opreznosti in inteligence kakor
on. Nazivali so ga Napoleon Walstreeta. Toda le

redki ljudje so vedeli, koliko resnice je bilo v tem
zdevek. Nikoli ni pozabil, kaj bi mu moglo koristiti,
v svojih trgovskih načrtih je bil kakor Napoleon.
Proučeval je poedine dogodke v posebnih poročilih,
ki so bila sestavljena zanj v kratkih razdobjih in ki
jih je imel vedno pri rokah, tako da se je lahko vsak
čas podrobno informiral o premogu, pšenici, železnici
ali o čemer je pač hotel. Potem je lahko prišel s po-
gumnejšim in bolj premišljenim načrtom nego drugi.
Bilo je znano, da Manderson nikoli ni storil ničesar,
kar je bilo najverjetnejše. Njegove poteze so bile
vedno presenečenje